

2021

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

Zagreb,
siječanj 2022.

SADRŽAJ

1.	O INSTITUTU ZA TURIZAM	3
2.	PROJEKTI INSTITUTA ZA TURIZAM	7
2.1.	NACIONALNI I MEĐUNARODNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI	7
2.2.	INTERNI ZNANSTVENI PROJEKTI	8
2.3.	PROJEKTI FINANCIRANI IZ EU FONDOVA	13
2.4.	SUDJELOVANJE NA ZNANSTVENIM PROJEKTIMA U DRUGIM INSTITUCIJAMA	17
3.	ZNANSTVENI RADOVI	18
4.	IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I BIBLIOTEKA	35
5.	PROJEKTI ZA JAVNI SEKTOR I TURISTIČKO GOSPODARSTVO	38
6.	AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANSTVENOG RADA	44
PRILOG	DJELATNICI INSTITUTA ZA TURIZAM U 2021.	49

1

O INSTITUTU ZA TURIZAM

Povijesni razvoj Instituta

Institut za turizam osnovan je 1959. godine te predstavlja jedini javni znanstveni institut u Republici Hrvatskoj koji je specijaliziran za istraživanja različitih aspekata turizma, koji uspješno spaja znanstvenu izvrsnost s poslovnim znanjima i vještinama.

Tijekom šest desetljeća svoga djelovanja, Institut se transformirao iz male savjetodavne organizacije, koja se pretežito bavila istraživanjem mikroekonomskih i makroekonomskih aspekata turističkog razvoja, u znanstveno-istraživačku organizaciju čiji multidisciplinarni istraživački tim može odgovoriti na najsloženiju znanstveno-istraživačku i stručnu problematiku povezanu s turizmom i turističkim razvojem, te instituciju koja svojim djelovanjem aktivno podupire održivi razvoj turizma u Republici Hrvatskoj.

Godine 1986. Institut ulazi u sustav znanosti i visokog obrazovanja i od tada nosi današnji naziv Institut za turizam. Nakon ulaska u sustav znanosti i visokog obrazovanja, fokus interesa Instituta za turizam se premješta sa stručnih projekata s područja ekonomije, kojima se do tada Institut pretežito bavio, na znanstvene projekte i znanstveno-istraživački rad iz različitih područja znanosti koja su povezana s turizmom.

Vizija Instituta

Institut za turizam je samostalna znanstveno-istraživačka organizacija koja predstavlja vodeću znanstvenu ustanovu specijaliziranu za proučavanje turizma u regiji te koja uspješno spaja znanstvenu izvrsnost i poslovna znanja i vještine. Svoj ugled i prepoznatljivost u znanstvenoj i stručnoj javnosti Institut temelji na znanstvenoj izvrsnosti, neovisnosti i stručnosti mišljenja, inovativnosti i kvaliteti znanstvenog i stručnog rada te na poštivanju najviših etičkih načela i standarda u istraživanju. Glavne vrijednosti na kojima se temelji rad Instituta su znanstvena izvrsnost, međunarodna prepoznatljivost i relevantnost, neovisnost i stručnost mišljenja, inovativnost i kvaliteta znanstvenog i stručnog rada te poštivanje visokih etičkih načela u istraživanju.

Misija Instituta

Misija instituta za turizam je istraživanje složenog fenomena turizma u svim pojavnim oblicima, diseminacija i praktična primjena znanja u javnom sektoru i cjelokupnom gospodarstvu i popularizacija znanosti, a sve kroz znanstveno utemeljen, sustavan i multidisciplinarni istraživački pristup, s ciljem osiguranja dugoročno održivog i tržišno konkurentnog turističkog razvoja RH na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Znanstveni i stručni rad

Znanstvenu djelatnost Institut za turizam obavlja najviše putem provođenja znanstvenih projekata, kojima se proučavaju istraživački problemi važni za razvoj dugoročno održivog, odgovornog i tržišno konkurentnog turizma. Osim toga, znanstvenu djelatnost Institut provodi i kroz objavljivanje znanstvenih radova u relevantnim domaćim i međunarodnim znanstvenim časopisima, kroz sudjelovanje djelatnika Instituta na međunarodnim znanstvenim skupovima, kroz izdavačku djelatnost i izdavanje međunarodnog znanstveno-stručnog časopisa TOURISM te kroz cijeli niz drugih aktivnosti usmjerenih na diseminaciju i popularizaciju znanosti.

Uzimajući u obzir kadrovsku ekipiranost djelatnika, njihove znanstvene interese i afinitete, dostupnost izvora financiranja, potrebe turističkog gospodarstva i sl., Institut za turizam se kroz svoju znanstvenu djelatnost ponajviše bavi temama s područja ekonomije i marketinga, ali se djelatnici Instituta također aktivno bave proučavanjem međudnosa turizma i drugih područja, kao što su promet, geografija, ekologija i zaštita okoliša, kultura, sport, urbanizam i prostorno planiranje, održivi razvoj, povijesni razvoj turizma i sl. Cjelokupna znanstvena djelatnost Instituta usklađena je s planskim dokumentima višeg reda s područja znanosti i visokog obrazovanja, te je u funkciji postizanja nacionalnih razvojnih ciljeva s područja turizma koji su definirani Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine. Uz navedeno, Institut se bavi i izdavačkom djelatnošću i aktivno radi na razvoju baza podataka za potrebe turizma.

Suradnja s gospodarstvom

Osim znanstvene djelatnosti Institut za turizam ima tradicionalno dobru suradnju s različitim segmentima turističkog gospodarstva, a osobito s poslovnim subjektima s područja javnog sektora (ministarstva, sustav turističkih zajednica, regionalne i lokalne razvojne agencije, tijela regionalne i lokalne uprave i samouprave i sl.).

Njegujući multidisciplinarni istraživački pristup, Institut za turizam spreman je odgovoriti na najsloženije potrebe i zahtjeve različitih nositelja turističke aktivnosti, kako iz javnog tako i iz privatnog sektora. Cjelokupno turističko gospodarstvo već dugo godina u Institutu ima kvalificiranog, kompetentnog i pouzdanog partnera i savjetnika u traženju odgovora na pitanja koja se tiču planiranja turističkog razvoja, održivog razvoja turizma, učinkovitog i odgovornog upravljanja resursima te brojna druga pitanja koja su od značaja za hrvatski turizam. Glavna područja suradnje s gospodarstvom obuhvaćaju:

- istraživanja makroekonomskih učinaka turizma,
- tržišna istraživanja i analize – istraživanja turističkog tržišta,
- strateško planiranje u turizmu,
- razvoj novih i inovativnih turističkih proizvoda i usluga,
- prometno planiranje,
- prostorne analize i valorizacija prostora za potrebe turizma,
- mjerenje i praćenje indikatora održivog razvoja turizma i
- edukacija i cjeloživotno obrazovanje turističkih kadrova.

Ravnatelj Instituta za turizam doc. dr. sc. Damir Krešić član je Znanstvenog vijeća HAZU-a za turizam i prostor, te aktivno sudjeluje u radu tog tijela, a tri godine je bio i član Vijeća za gospodarska pitanja predsjednice Republike Hrvatske.

Međunarodna suradnja

Institut za turizam aktivno surađuje i s brojnim domaćim i međunarodnim, stručnim i znanstvenim organizacijama i asocijacijama s područja turizma. Tu je posebno potrebno istaknuti suradnju Instituta sa Svjetskom turističkom organizacijom (UNWTO - Institut je pridruženi član).

OSNOVNI PODACI O DJELOVANJU INSTITUTA U 2021.

Glavni strateški ciljevi Instituta za turizam

- liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu i srodnim područjima,
- stvaranje istraživačke jezgre međunarodne prepoznatljivosti (suradnja s UNWTO i uglednim međunarodnim znanstvenicima) i
- znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora i hrvatskog gospodarstva (izrada i praćenje pokazatelja održivog razvoja turizma);
- suradnja s javnim sektorom i turističkim poduzećima.

Upravljanje Institutom

Ravnatelj Instituta za turizam je doc. dr. sc. Damir Krešić.

Znanstveno vijeće Instituta broji 17 znanstvenika, a predsjednik Znanstvenog vijeća je izv. prof. dr. sc. Goran Kos.

Upravno vijeće Instituta za turizam

– mandat od 2.11.2020.

Predsjednik – prof. dr. sc. Boris Crnković (Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet); članovi – prof. dr. sc. Alen Host (Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet), mr. sc. Želimir Kramarić (Ministarstvo znanosti i obrazovanja), dr. sc. Sanda Čorak i Višnja Mezak (Institut za turizam).

Zaposlenici

U Institutu je u 2021. bilo zaposleno ukupno 34 djelatnika, od čega 17 znanstvenika, 2 asistenta, 4 stručna suradnika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, 8 zaposlenika na administrativnim radnim mjestima i 3 stručna suradnika, čija se radna mjesta financiraju iz EU fondova.

Od 17 znanstvenika, njih 12 je na radnom mjestu znanstvenog suradnika, 3 na radnom mjestu višeg znanstvenog suradnika, 1 na radnom mjestu znanstvenog savjetnika i 1 na radnom mjestu znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju.

Prosječna starost djelatnika Instituta iznosi 50 godina.

Nacionalni i međunarodni kompetitivni znanstveni projekti

- Znanstveno-istraživački projekt "Makroekonomski učinci turizma", financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost. Trajanje projekta: 01.12.2018. - 30.11.2022. Voditelj projekta je dr. sc. Ivan Kožić.

Projekti financirani iz EU fondova

ERASMUS+

"SPeCialists in Cultural Heritage and Attractive Living Environment" / Specijalisti kulturne baštine i atraktivnog životnog okoliša (kratica: **SPE.C.H.A.L.E.**). Trajanje projekta: 01.09.2018. - 31.12.2021. Voditelj projekta: dr. sc. Sanda Čorak.

INTERREG ITALIJA - HRVATSKA

Pametne strategije za održivi turizam u živopisnim destinacijama s kulturnim turizmom (kratica: **S.LI.DES**) (Smart strategies for sustainable tourism in Llvely cultural DESTinations) Trajanje projekta: 1/2019. – 6/2022. Voditelj projekta: dr. sc. Sanda Čorak.

INTERREG EUROPA

Autentični turizam temeljen na lokalnoj kulturi (kratica: **LOCAL FLAVOURS**) (Authentic tourism based on local cultural flavours). Trajanje projekta: 1.9.2019. - 31.1.2023. Voditelj projekta: dr. sc. Renata Tomljenović

INTERREG MEDITERAN

Ekoturizam u mediteranskim destinacijama: Od monitoringa do planiranja do promocije i potpore politikama (kratica: **DESTIMED PLUS**) (Ecotourism in Mediterranean Destinations: From Monitoring and Planning to Promotion and Policy Support). Trajanje projekta: 11/2019. – 6/2022. Voditelj projekta: dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Interni znanstveni projekti (2021. – 2025.)

- Suvremeni pristup prostornom i prometnom planiranju na načelima održivog razvoja (kratica: **SPLAN**), voditelj: izv. prof. dr. sc. Goran Kos
- Turizam i hrvatsko gospodarstvo (kratica: **THG**), voditelj: dr. sc. Neven Ivandić
- Kulturna baština u turizmu – modeli održivog razvoja (kratica: **CULHER-TOUR**), voditelj: doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević
- Razvoj integralnog modela pokazatelja i prihvatnog (nosivog) kapaciteta (kratica: **RIPP**), voditelj: dr. sc. Izidora Marković Vukadin
- Uloga posebnih oblika turizma u razvoju destinacije: primjer kulture, umjetnosti i sporta (kratica: **KUST 2021**), voditelj: dr. sc. Sanda Čorak
- **CROSTO** - Croatian Sustainable Tourism Observatory Institut za turizam — opservatorij za mjerenje i praćenje održivosti razvoja turizma pod okriljem Svjetske turističke organizacije (UNWTO), voditelj: dr. sc. Izidora Marković Vukadin.

Znanstvena produktivnost – radovi

U 2021. objavljeno je ukupno 47 znanstvenih radova (A1 - 26; A2 - 12; ostalo - 9). Citiranost u indeksnoj bazi WoS u 2021. godini iznosi 440, a citiranost u indeksnoj bazi Scopus je 377.

Izdavaštvo i aktivnosti popularizacije znanosti

Institut je suizdavač časopisa TOURISM: An International Interdisciplinary Journal. U 2021. godini izdan je 69. volumen sa 4 izdanja na engleskom jeziku. Časopis se referira u 13 međunarodnih baza, uključujući i baze Web of Science, Core Collection - ESCI, Clarivate, USA i SCOPUS, Abstract and Indexing Database, Elsevier, Amsterdam i The Netherlands. Glavni urednik je Josip Mikulić, a pomoćni urednici su Damir Krešić, Maja Šerić i Renata Tomljenović.

Institut kontinuirano popularizira rezultate svojih istraživanja putem radionica, seminara, okruglih stolova, rasprava, predavanja i nastupa u medijima i sudjelovanje na konferencijama. U 2021. zabilježene su 72 takve aktivnosti.

Projekti za gospodarstvo

U 2021. godini završeno je 18 projekata koji su ugovoreni s gospodarskim subjektima, najčešće s tijelima državne uprave i jedinicama regionalne i lokalne uprave te sustavom turističkih zajednica. Prihodi koje je Institut za turizam u 2021. ostvario kroz suradnju s gospodarstvom sudjelovali su s 21% u ukupnim приходima Instituta i koristili su se za financiranje hladnog pogona Instituta, poboljšanje općih uvjeta rada djelatnika Instituta, te za školovanje i stručno usavršavanje djelatnika Instituta za turizam, nabavu istraživačke opreme, znanstvene i stručne literature i sl.

Biblioteka

2021. godine pokrenut je projekt uvrštavanja digitalnog oblika studija Instituta za turizam u nacionalni repozitorij DABAR (Digitalni akademski arhivi i repozitoriji).

Godine 2021. BIT je prihvatio više od 500 primjeraka iz donacije turističkih vodiča i prospekata iz različitih zemalja ALEKSANDER LASLO. Ukupno je 2021. godine zaprimljeno 539 jedinica omeđenih publikacija i 41 naslov periodike. Uz to zaprimljena su i 24 nova naslova studija Instituta za turizam što čini ukupno 1.503 studija. Proveden je djelomičan otpis knjižnične građe tako da na kraju 2021. godine fond Biblioteke broji 16.124 svezaka knjižnične građe.

Seminari u organizaciji Instituta za turizam

Slijedom velikog interesa stručne javnosti, a i zbog želje turističkog gospodarstva za što bržim oporavkom od negativnih posljedica koje je uzrokovala pandemija COVID-19, Institut za turizam je u 2021. godini organizirao 3 dvodnevna seminara na temu:

1. Nova era digitalnog marketinga u turizmu (25. - 26. 11. 2021.)
2. Održivost turizma u praksi (09. - 10. 12. 2021.)
3. Uspješno upravljanje suvremenim kulturnim turizmom (16. - 17. 12. 2021.)

2 PROJEKTI INSTITUTA ZA TURIZAM

2.1. NACIONALNI I MEĐUNARODNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI

Tijekom 2021. godine suradnici Instituta za turizam sudjelovali su u izvođenju jednog domaćeg kompetitivnog znanstvenog projekta (HRZZ) i 6 internih znanstvenih projekata. Rezultati istraživanja provedenih u sklopu nacionalnih i internih znanstvenih projekata Instituta za turizam bili su osnova za izradu većeg broja znanstvenih radova naših istraživača. U nastavku se daje opis projekata (voditelj, suradnici, ciljevi, sadržaj i rezultati) koji su završeni ili se na njima radilo tijekom 2021. godine. Navedenim projektima ostvaruje se misija Instituta kao i prvi strateški cilj – liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu koji podrazumijeva kontinuirano stvaranje i održavanje izvrsnosti u svim koracima provođenja primarnih istraživanja u turizmu. U 2022. godini planira se još intenzivnija aktivnost istraživača Instituta, kad je riječ o provođenju primarnih istraživanja.

Istraživači Instituta radili su na nacionalnom kompetitivnom znanstvenom projektu pod nazivom **MAKROEKONOMSKI UČINCI TURIZMA**, financiranog od strane Hrvatske zaklade za znanost.

Trajanje projekta:
01.12.2018. – 30.11.2022.

Voditelj projekta:
dr. sc. Ivan Kožić

Suradnici:
dr. sc. Neven Ivandić
dr. sc. Ivan Sever,
vanjski suradnik
doc. dr. sc. Petar Sorić,
vanjski suradnik
mr. sc. Velimir Šonje,
vanjski suradnik

HRZZ projekt MACROTOUR “Makroekonomski učinci turizma”

(Macroeconomic impact of tourism)

Projekt financira Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ; projekt br. 2961) u trajanju od 1.12.2018. do 30.11.2022. Nositelj projekta je Institut za turizam, a provode ga članovi projektnog tima koji se sastoji od dva znanstvenika Instituta za turizam i tri vanjska suradnika. Voditelj projekta je dr. sc. Ivan Kožić iz Instituta za turizam.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Sustavno istražiti makroekonomske učinke turizma, što podrazumijeva analizu triju makroekonomskih kanala putem kojih turizam utječe na gospodarstvo neke zemlje: (1) veza turizma i BDP-a, zatim (2) veza turizma i zaposlenosti te (3) veza turizma i inflacije. Iako je istraživanje veze turizma i BDP-a u postojećoj literaturi razmjerno izdašno dokumentirano, većina objavljenih radova isključivo je usmjerena na izračun turizmom generiranog BDP-a te ispitivanje veze između turizma i gospodarskog rasta. Prvi glavni cilj projekta je proširiti postojeće spoznaje istraživanjem utjecaja turizma na fluktuacije BDP-a te uz to istražiti u kojoj mjeri je veza turizma i gospodarskog rasta ovisna o društveno-političkom kontekstu. S druge strane mjerenje turizmom generirane zaposlenosti nije ni izdaleka tako opsežno istraženo kao mjerenje turizmom generiranog BDP-a. Stoga je drugi glavni cilj projekta ispitati kritične aspekte turizmom generirane zaposlenosti u slučaju malog, otvorenog gospodarstva poput hrvatskog, koje je u velikoj mjeri ovisno o turizmu te uz to istražiti i utjecaj turističke aktivnosti na cikličku (ne)zaposlenost. Treći glavni cilj projekta je istražiti turizmom inducirane inflatorne pritiske. Relevantnost projekta je dvostruka. Rezultati istraživanja bi s jedne strane trebali poslužiti kao sveobuhvatni okvir za daljnji razvoj područja makroekonomike turizma. Dok bi s druge strane mogli poslužiti kao empirijski doprinos budućim pokušajima modeliranja računalnog makroekonomskog modela hrvatskog gospodarstva.

Rezultati:

U prvoj godini provođenja projekta MACROTOUR ustrojen je informacijsko-dokumentacijski okvir potreban za provođenje svih projektom planiranih istraživanja. Prikupljeni su relevantni podaci o kretanju, kako makroekonomskih pokazatelja, tako i pokazatelja dinamike turističke aktivnosti za veliki broj zemalja koje će istraživanjima biti obuhvaćene. Također je provedeno prvo u nizu planiranih istraživanja. Istražena je veza turizma i gospodarskog rasta s konkretnim ciljem

analize utjecaja pozadinskih čimbenika poput stupnja društvenog razvoja i razine političkih sloboda za koje se opravdano pretpostavljalo da imaju snažan utjecaj na verifikaciju veze turizma i gospodarskog rasta.

U drugoj godini provođenja projekta MACROTUOR provedeni su drugo i treće u nizu planiranih istraživanja. Istražen je utjecaj turističke aktivnosti na fluktuacije BDP-a te su istraženi kritični aspekti turizmom generirane zaposlenosti.

U trećoj je godini u potpunosti provedeno četvrto u nizu planiranih istraživanja te je započeto peto. Istražen je utjecaj turističke aktivnosti na kretanje cikličke zaposlenosti te je započeto istraživanje specifičnog karaktera i trajanja inflatornih pritisaka izazvanih razvojem turizma.

2.2. INTERNI ZNANSTVENI PROJEKTI

- Suvremeni pristup prostornom i prometnom planiranju na načelima održivog razvoja – **SPLAN**
- Turizam i hrvatsko gospodarstvo – **THG**
- Kulturna baština u turizmu – modeli održivog razvoja – **CULHER-TOUR**
- Razvoj integralnog modela pokazatelja i prihvatnog (nosivog) kapaciteta – **RIPP**
- Uloga posebnih oblika turizma u razvoju destinacije: primjer kulture, umjetnosti i sporta – **KUST 2021**
- CROSTO Institut za turizam - Opservatorij za mjerenje i praćenje održivosti razvoja turizma pod okriljem Svjetske turističke organizacije (UNWTO) (**CROSTO - CRO**atian **S**ustainable **T**ourism **O**bservatory)

Voditelj projekta:
izv. prof. dr. sc. Goran Kos

Suradnici:
dr. sc. Davor Krasić
dr. sc. Hrvoje Carić
dr. sc. Ivo Beroš
izv. prof. dr. sc. Zoran Klarić
dr. sc. Ivo Kunst
doc. dr. sc. Predrag Brlek,
vanjski suradnik
doc. dr. sc. Ana Mrđa,
vanjski suradnik

Suvremeni pristup prostornom i prometnom planiranju na načelima održivog razvoja (kratica: **SPLAN**)

Svrha i cilj:

Na temelju dosadašnjih spoznaja koje se mogu povezati s prostornim i prometnim planiranjem, uočava se da su pristupi i korištene metode počivali gotovo isključivo na načelu ekonomske isplativosti, tj. maksimiziranju ekonomskih učinaka i minimiziranju troškova. U takvim okolnostima se najčešće potpuno zanemarivala dugoročna održivost planova, kako u pogledu očuvanja prostora u cjelini, tako i u pogledu racionalnih prometnih rješenja. Pri tomu treba imati na umu da je prometna infrastruktura u mnogim slučajevima okosnica prostornog planiranja, jer zauzima velik dio raspoloživog prostora i jer je financijski najzahtjevnija komponenta javnih površina.

Pojedine države, članice Europske unije su ranije od ostalih uočile neodrživost takvog pristupa prostornom i prometnom planiranju jer su se suočile s preizgrađenošću pojedinih područja (naročito atraktivnih turističkih destinacija), neadekvatnim urbanim planovima i pretjerano ekstenzivnim razvojem prometne infrastrukture za motorni individualni promet.

Hrvatska, kao najnovija članica Europske unije, još uvijek nije u zadovoljavajućoj mjeri shvatila u kojoj mjeri dosadašnji način prostornog i prometnog planiranja može dugoročno biti štetan. Ovaj znanstveni projekt ima za cilj odrediti novi pristup i metode u prostornom i prometnom planiranju, koji bi rezultirali dugoročno održivim prostornim i prometnim planovima na području Republike Hrvatske, s posebnim naglaskom na urbana i turistička područja. Specifični ciljevi bi se ostvarili kroz istraživanja pojedinih slučajeva (*case study*).

Unutar internog znanstvenog projekta SPLAN u razdoblju od 1.10.2019. do 1.10.2021. objavljeno je ukupno 14 znanstvenih radova (8 radova u bazi WoS, te ostali radovi klasificirani u A1 i A2 kategoriji).

Voditelj projekta:
dr. sc. Neven Ivandić

Suradnici:
dr. sc. Matina Gjurašić
dr. sc. Ivan Kožić
dr. sc. Ivo Kunst
mr. sc. Neda Telišman-Košuta
Zrinka Marušić,
mag. math., univ. spec. oec.
Diana Baus, mag. oec.

Turizam i hrvatsko gospodarstvo (kratica: **THG**)

Svrha i cilj:

Razumijevanje pozitivnih i negativnih utjecaja turizma te međuodnosa gospodarskih djelatnosti izravno i neizravno uključenih u pružanje usluga posjetiteljima pretpostavka je optimiziranja mjera turističke politike. Projekt stoga za cilj ima sagledavanje doprinosa turizma različitim aspektima ekonomske, prostorne i društvene održivosti Hrvatske na nacionalnoj i regionalnoj razini pri čemu se projektne aktivnosti specifično usmjeravaju na:

- Procjenu ukupnih gospodarskih učinaka turizma u Hrvatskoj na nacionalnoj i regionalnoj razini kroz međuodnos čimbenika koji potencijalno generiraju istiskivanje drugih djelatnosti, ali i neizravnih učinaka turističke potražnje na proizvodnju neturističkih djelatnosti
- Propitivanje utjecaja turizma na tržište rada i migracijske trendove na nacionalnoj i regionalnoj razini, polazeći od očekivanja da turizam ima potencijal generirati pozitivne trendove na tržištu rada te poboljšanje materijalnog statusa, a tako i na rast optimizma lokalnog stanovništva
- Analizu povrata investicija u hotelijerstvo na makro i mikro razini u kontekstu preferencijalnih mjera turističke politike koji impliciraju nisku razinu profitabilnosti djelatnosti
- Utvrđivanje važnosti prostora za razvoj turizma i mogućnosti njegove zaštite u kontekstu pritisaka nekretninske potražnje na osiguranje održivog razvoja turističkih destinacija
- Valoriziranje doprinosa turizma kroz procjenu smanjenja uvozne ovisnosti te povećanje konkurentnosti i bruto domaćeg proizvoda.

Voditelj projekta:
doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević

Suradnici:
dr. sc. Izidora Marković Vukadin
dr. sc. Ksenija Tokić
doc. dr. sc. Hrvoje Mataković
dr. sc. Sanja Hajdinjak,
vanjski suradnik
prof. dr. sc. Amir Muzur,
vanjski suradnik
doc. dr. sc. Ana Mrđa,
vanjski suradnik
doc. dr. sc. Petra Radeljak Kaufmann,
vanjski suradnik

Kulturna baština u turizmu **– modeli održivog razvoja** (kratica: **CULHER-TOUR**)

Svrha i cilj:

Cilj 1. Utvrđivanje trendova prepoznavanja, planiranja i korištenja kulturne baštine u održivom razvoju turizma.

Cilj 2. Prepoznavanje vrijednosti i mogućnosti aktiviranja kulturne baštine u održivom razvoju turizma.

Nastavno na prethodno razdoblje projekta CULHER-TOUR tijekom 2021. evidentirano je aktivno sudjelovanje na međunarodnim znanstvenim konferencijama (Rim, Osijek, Rijeka, Svetvinčenat), objavljivanje znanstvenih radova te rad na međunarodnim izložbama o kulturnoj baštini (Pardubice (Češka), Novi Sad (Srbija) i Zagreb). Tijekom 2021. znanstvene aktivnosti bazirale su se na istraživanju aktivnog korištenja kulturne baštine u planovima održivog razvoja turizma, prepoznavanju relevantnih te znanstveno utemeljenih kriterija za izradu modela održivog korištenja kulturne baštine u turizmu.

Voditelj projekta:
dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Suradnici:
dr. sc. Hrvoje Carić
izv. prof. dr. sc. Zoran Klarić
doc. dr. sc. Damir Krešić
doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević
doc. dr. sc. Hrvoje Mataković
dr. sc. Snježana Boranić Živoder
mr. sc. Neda Telišman-Košuta
dr. sc. Neven Ivandić
Sara Melkić, mag. oec.
Zrinka Marušić,
mag. math., univ. spec. oec.
dr. sc. Peter Mackelworth,
vanjski suradnik
izv. prof. dr. sc. Josip Mikulić
doc. dr. sc. Vanja Krajinović,
vanjski suradnik

Razvoj integralnog modela pokazatelja i prihvatnog (nosivog) kapaciteta

(kratica: **RIPP**)

Svrha i cilj:

Iz ranije navedenog jasno je da je osnovni istraživački problem nedostatak unificiranosti procesa praćenja održivosti kao i modela utvrđivanja prihvatnog kapaciteta.

Osnovni cilj istraživanja je utvrđivanje modela praćenja održivosti turizma kroz sustav temeljnih i specifičnih pokazatelja, kao temelja za utvrđivanje prihvatnog kapaciteta destinacija.

Specifični ciljevi istraživanja su:

1. Determiniranje postojećih praksi posvećenih održivosti turizma na lokalnoj i regio-nalnoj razini u RH
2. Utvrđivanje baznog skupa pokazatelja za sve destinacije temeljem analize prijašnjih stručnih i znanstvenih praksi, skupova sekundarnih podataka o stanju okoliša, društva, infrastrukture prostora, gospodarstva i drugo
3. Utvrđivanje modela determiniranja specifičnih destinacijskih pokazatelja baziranih na problemskim područjima, atrakcijskoj osnovi i specifičnim oblicima turizma u destinaciji
4. Kreiranje modela prihvatnog kapaciteta baziranog na utvrđenim pokazateljima
5. Kreiranje integralnog konceptualnog modela pokazatelja i prihvatnog kapaciteta
6. Verifikacija modela testiranja procesa na razini pilot destinacija utvrđenim temeljem mapiranja ključnih dionika u RH
7. Istraživanje povezanosti praćenja pokazatelja održivosti s kvalitetom upravljanja destinacijom i utjecajima turizma s pozicije onečišćenja i zaštićene prirode.

Istraživačke hipoteze:

- Održive turističke prakse u Hrvatskoj vrlo su raznolike, ali većinom nemaju mjerljivih rezultata
- Turizam (posebice maritimni) je posebno osjetljiv na pitanja ekološke i okolišne održivosti
- Pokazatelji održivosti turizma na svjetskoj razini nisu unificirani
- Da bi skup pokazatelja bio relevantan nužno je imati pokazatelje koji su usmjereni na problemska područja, atrakcijsku osnovu, specifične oblike turizma u destinaciji
- Model prihvatnog kapaciteta je produkt sustava pokazatelja
- Pokazatelji i prihvatni koncept dio su istovjetnog koncepta praćenja održivosti
- Praćenje pokazatelja održivosti nužno je za kvalitetno upravljanje destinacijom.

U sklopu projekta do sada su ostvarena prva tri cilja projekta, pri čemu je naglasak bio na sistematizaciji postojećih sustava pokazatelja, te EU projekata usmjerenih na praćenje održivosti. Nadalje, u fokusu je valorizacija pokazatelja iz postojećih sustava pokazatelja u odnosu na izazove razvoja turizma u različitim tipovima destinacija.

Voditelj projekta:
dr. sc. Sanda Čorak

Suradnici:

dr. sc. Renata Tomljenović
doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević

Ives Vodanović Lukić,
mag. geogr., mag. hist.
art. et litt. comp.

dr. sc. Ivo Beroš

dr. sc. Snježana Boranić Živoder
izv. prof. dr. sc. Vuk Tvrтко Opačić,
vanjski suradnik

Uloga posebnih oblika turizma u razvoju destinacije: primjer kulture, umjetnosti i sporta

(kratica: **KUST 2021**)

Svrha i cilj:

Cilj istraživanja jest utvrditi doprinos kulture, umjetnosti i sporta u podizanju kvalitete turističke destinacije te razraditi smjernice za uspješniji razvoj kulturnog i sportskog turizma u kontekstu smanjenja prostorne polarizacije i sezonalnosti hrvatskog turizma.

Hipoteze istraživanja:

1. Kreativno korištenje kulture i umjetnosti u turističke svrhe rezultira većim stupnjem zadovoljstva lokalne zajednice s turističkim razvojem.
2. udjelovanje u kreativnim aktivnostima povezanim s kulturom i umjetnošću rezultira većom povezanošću posjetitelja i lokalne zajednice, a time i većom kvalitetom iskustva turista.
3. Sport pridonosi lokalnoj ekonomiji, pozitivno utječe na motivaciju lokalne zajednice i djeluje na regeneraciju prostora.

Tijekom 2021. godine projekt KUST 2021 uključivao je istovremeno nekoliko temeljnih aktivnosti, koje su rezultirale objavom znanstvenih radova:

- a) Istraživanje prilika za oporavak i daljnji razvoj turizma tijekom i nakon COVID-19 pandemije,
- b) Istraživanje o sudjelovanju turista u aktivnostima na otvorenom na području Mediterana, s fokusom na vodene sportove,
- c) Istraživanje o odnosu prostornog planiranja fokusiranog na lokalnu zajednicu te njegovog utjecaja na turistički razvoj,
- d) Istraživanje značaj i turističke valorizacije tradicionalnih sportskih igara, napose konjičkih viteških igara u Hrvatskoj.

Trajanje projekta:
2016. - kontinuirano

Voditelj projekta:
dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Suradnici:
Zrinka Marušić,
mag. math., univ. spec. oec.
doc. dr. sc. Damir Krešić
dr. sc. Ivo Beroš
Sara Melkić, mag. oec.
Martina Ambrušec, bacc. oec.
Lidija Nujić, mag. oec.

World Tourism Organizational Network
of Sustainable Tourism Observatories

CROSTO Institut za turizam - Opservatorij za mjerenje i praćenje održivosti razvoja turizma pod okriljem Svjetske turističke organizacije (UNWTO)

(kratica: **CROSTO - CRO**atian Sustainable Tourism
Observatory)

Svrha i cilj:

U nastojanju da se Hrvatska etablira i nametne kao održiva turistička destinacija, pri čemu održivost počiva na jasno utvrđenim i mjerljivim pokazateljima, 2016. godine osnovan je Hrvatski opservatorij održivog razvoja turizma - CROSTO (eng. CROatian Sustainable Tourism Observatory), od strane Instituta za turizam u suradnji s Ministarstvom turizma Republike Hrvatske te trenutno predstavlja jedan od tridesetak opservatorija u svijetu, koji djeluju kao članovi međunarodne mreže INSTO (eng. International Network of Sustainable Tourism Observatories) pod okriljem Svjetske turističke organizacije (eng. The World Tourism Organization - UNWTO). CROSTO je osnovan kao višegodišnji istraživački projekt u okviru kojeg se razvoj turizma, njegovi ekonomski, okolišni i društveni učinci prate putem primjene sustava pokazatelja ETIS (eng. European Tourism Indicators System) razvijenog od strane Europske komisije. Danas CROSTO čine suradnici Instituta za turizam te predstavnici Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Hrvatske turističke zajednice i Državnog zavoda za statistiku.

Umrežavanje je vitalna komponenta za razvoj održivih odnosa i procesa između destinacija i institucija uključenih u kreiranje održivih praksi, pa tako i mjerenja održivosti. Navedeno se tokom 2020. godine nastojalo ostvariti kroz specifični cilj, involviranje 20 do 30 novih destinacija u proces mjerenja (kroz održavanje radionica i konzultacija). Zadani ciljevi radionica s u prethodnoj fazi mapiranim ključnim dionicima (TZ-ovima i JLS-ovima) su:

- a) povezivanje prepoznatih dionika;
- b) transfer znanja i edukacije o samostalnoj uspostavi i provedbi procesa mjerenja i praćenja održivosti turizma na razini destinacija (JLS-a);
- c) prepoznavanje problemskih tema s ciljem uspostave novih/dodatnih pokazatelja.

2.3. PROJEKTI FINANCIRANI IZ EU FONDOVA

Trajanje projekta:
1.9.2018. - 31.12.2021.

Voditelj projekta:
dr. sc. Sanda Čorak

Suradnici:
dr. sc. Renata Tomljenović
doc. dr. sc. Hrvoje Mataković
Ives Vodanović Lukić,
mag. geogr., mag. hist.
art. et litt. comp.

ERASMUS+ SPE.C.H.A.L.E.

(kratica: **SPE.C.H.A.L.E.** - **SPECIALISTS IN CULTURAL HERITAGE AND ATTRACTIVE LIVING ENVIRONMENT**)

Project ERASMUS+ KA2 Cooperation for innovation and the exchange of good practices – Strategic Partnerships for adult education, Ref. n. 2018-1-PT01-KA204-047393

Cilj i kratki sadržaj projekta:

- Pridonijeti podizanju svijesti o važnosti europske kulturne baštine kroz obrazovanje, formalno i neformalno učenje;
- Poticati aktivnosti koje podržavaju razvoj vještina, socijalnu uključenost, kritičko razmišljanje i nove participativne i interkulturalne pristupe nasljeđu, kao i obrazovne inicijative usmjerene na poticanje interkulturalnog dijaloga;
- Stvaranje inovativnog treninga kako bi se potaknuo razvoj stručnjaka za kulturnu baštinu i atraktivno životno okruženje;
- Postizanje profesionalnog razvoja odraslih, prije svega onih s niskim kvalifikacijama i / ili nezaposlenih razvojem korisnih alata i metoda, poboljšanjem ponude visokokvalitetnih mogućnosti učenja i vrednovanjem neformalnog učenja i profesionalnog usmjeravanja.

U 2019. godini napravljena je analiza ponude različitih obrazovnih programa i seminara u Hrvatskoj na temu unapređenja kulturnog nasljeđa te razvoja turističkih proizvoda temeljenih na kulturnoj i prirodnoj baštini. Na temelju sličnih analiza iz zemalja partnera predložena su 4 edukativna modula koja će se razraditi i pilotirati u 2020. godini.

U 2020. godini, od ožujka do prosinca održao se online pilot tečaj na temu turističke valorizacije baštine i poduzetničkih vještina. Nastavni sadržaj, koji je nastao u suradnji Instituta za turizam i projektnih partnera iz Italije, Latvije, Portugala i Francuske, podijeljen je u četiri modula, posvećena baštini, marketingu, komunikacijskim vještinama te vještinama poslovanja. Pilot tečaj odvijao se putem online platforme za učenje istovremeno za sve polaznike zemalja partnera. Institut za turizam bio je zadužen za pedesetak polaznika iz cijele Hrvatske, od kojih je njih 39 uspješno položilo jedan ili više modula. S obzirom da se posjet polaznika tečaja iz zemalja partnera Hrvatskoj, u studenom 2020. godine, kojoj je domaćin trebao biti Institut za turizam nije mogao održati zbog okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19, planirana aktivnost organizirat će se u obliku webinaru, što je predviđeno za siječanj 2021.

Početak 2021. godine, umjesto planirane mobilnosti polaznika SPE.C.H.A.L.E. edukacije iz svih partnerskih zemalja u Zagreb, zbog krize izazvane COVID-19 pandemijom, Institut za turizam organizirao je petodnevni webinar sa zanimljivim i korisnim predavanjima stručnjaka i poduzetnika iz područja kulturnog turizma na kojem je sudjelovalo 60-ak polaznika. U sklopu posljednje projektne aktivnosti, na kojoj je Institut za turizam ujedno bio i voditelj, razvijao se kurikulum, profil polaznika te preporuke za priznavanje SPE.C.H.A.L.E. online edukacije od strane relevantnih dionika, kako bi se osigurao njezin nastavak i po završetku samog projekta. Osim toga, do kraja 2021. godine, Institut je sudjelovao u pripremi materijala za SPE.C.H.A.L.E. platformu i forum, čime se svi materijali nastali kao

Trajanje projekta:
1/2019. – 6/2022.

Voditelj projekta:
dr. sc. Sanda Čorak

Suradnici:
doc. dr. sc. Damir Krešić
dr. sc. Renata Tomljenović
doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević
doc. dr. sc. Hrvoje Mataković
Martina Ambrušec, bacc. oec.
Ives Vodanović Lukić,
mag. geogr., mag. hist.
art. et litt. comp.

INTERREG ITALIJA – HRVATSKA **Pametne strategije za održivi turizam u** **živopisnim destinacijama kulturnog turizma**

(kratica: **S.LI.DES** - *Smart strategies for sustainable tourism in Lively cultural DESTinations*)

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Projekt je financiran sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj, kroz program Interreg Italija- Hrvatska. Predviđeno vrijeme trajanja projekta bilo je 30 mjeseci, no zbog pandemije uzrokovane bolešću COVID-19 produžit će se na 42 mjeseca. Institut za turizam jedan je od 11 projektnih partnera. Voditelj projekta je talijansko sveučilište Ca' Foscari u Veneciji. Ostali talijanski partneri na projektu su: Ciset- međunarodni centar za ekonomiju turizma, ECIPA- agencija za obuku i usluge, SIPRO- razvojna agencija grada Ferrara, gradovi Bari i Venecija, te CAST- napredne studije u turizmu na sveučilištu u Bologni. Hrvatski partneri uključeni na projekt su: Obrtničko učilište - ustanova za obrazovanje odraslih, podružnica Rijeka, DURA - razvojna agencija grada Dubrovnika te Turistička zajednica grada Šibenika.

Cilj projekta S.LI.DES. je poticanje prekogranične suradnje među destinacijama koje razvijaju kulturni turizam, a obuhvaćene su Programskim područjem, kao i zajedničko planiranje pametnih strategija usmjerenih na održiv i uravnotežen teritorijalni razvoj kroz promociju materijalne i nematerijalne kulturne baštine, posebice one koja odražava identitet destinacije. Projekt će liderima u turizmu omogućiti pristup inovativnom i dinamičnom informativnom sustavu, koji će poboljšati proces donošenja odluka vezanih za upravljanje najposjećenijim, kao i manje posjećenim turističkim atrakcijama s ciljem revitalizacije urbanog i socijalnog okruženja te poticanja raznolikosti lokalne ekonomije.

Institut za turizam nositelj je trećeg radnog paketa koji je usmjeren na stvaranje pametnog destinacijskog ekosustava. U 2021. godini Institut za turizam završio je s aktivnostima vezanim uz izgradnju destinacijske baze podataka i destinacijske upravljačke ploče. Sudjelovao je u aktivnostima četvrtog radnog paketa koji je usmjeren na testiranje prototipa destinacijske upravljačke ploče kao i promociju lokalne materijalne i nematerijalne kulturne baštine. Također, započele su aktivnosti petog i posljednjeg radnog paketa gdje je Institut za turizam jedan od partnera koji razvijaju strategiju projekta S.LI.DES. Isto tako, Institut za turizam bio je izravno uključen u diseminacijske aktivnosti od kojih možemo istaknuti predstavljanje projekta S.LI.DES. na trećem međunarodnom kongresu "Age of New Economy and New Jobs – Blue Economy and Blue Innovation" koji je održan 11. i 12. listopada 2021. godine u Splitu.

INTERREG EUROPA **Autentični turizam temeljen na lokalnoj kulturi**

(kratica: **LOCAL FLAVOURS**)

(*Authentic tourism based on local cultural flavours*)

Trajanje projekta:

1.9.2019. - 31.1.2023.

Voditelj projekta:

dr. sc. Renata Tomljenović

Suradnici:

doc. dr. sc. Hrvoje Mataković

Diana Baus, mag. oec.

O projektu:

Projekt je financiran od Europskog fonda za regionalni razvoj, kroz program Interreg Europe. Projekt vodi Institut za turizam, a trajanje projekta je 36 mjeseci (1. faza - 24 mjeseca, 2. faza - 12 mjeseci). Partneri na projektu su: Mađarska, Rumunjska, Nizozemska, Irska, Finska, Italija (2), Latvija i Hrvatska.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Projekt LOCAL FLAVOURS fokusira se na manje turistički razvijena regionalna područja s neotkrivenom kulturnom baštinom. Cilj projekta je poboljšati provedbu politika i programa regionalnog razvoja, posebno ulaganja za rast i otvaranje novih radnih mjesta u području zaštite i upravljanja prirodnim i kulturnom baštinom.

Projekt se zasniva na primjeni inovativnih metoda za istraživanje, klasificiranje i vrednovanje lokalnog portfelja atrakcija i iskorištavanje potencijala kulturne baštine, uključujući materijalnu i nematerijalnu baštinu, tradiciju i stil života, potencijalno pridonoseći stvaranju atraktivnih autentičnih turističkih destinacija koje pružaju turistima iskustvo, ali, istovremeno, osnažuju manje lokalne zajednice.

Rezultati:

U tijeku je konačna faza projekta koja se sastoji od implementacije akcijskog plana, koji je u prethodnoj fazi bio prihvaćen i pripremljen za realizaciju. Akcijski planom predviđeno je: unaprijeđeno upravljanje kulturnim turizmom za održivo korištenje kulturne baštine, novi marketinški model za poboljšanje održivog korištenja kulturnog naslijeđa posjetitelja, te ulaganje svih društveno-ekonomskih napora kako bi kulturni turizam bio održiv i trajan. Kao rezultat suradnje na regionalnoj razini očekuje se usklađivanje razvojnih strategija s glavnim destinacijama; zastupanje lokalnih interesa na višim razinama kroz mrežu institucija koje donose pravne okvire i inicijative za nove smjernice u upravljanju. Na međuregionalnoj razini rezultati će se nastaviti ostvariti kroz međunarodnu razmjenu informacija i dobrih praksi.

Trajanje projekta:
11/2019. – 6/2022.

Voditelj projekta:
dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Suradnici:
doc. dr. sc. Damir Krešić
dr. sc. Hrvoje Carić
doc. dr. sc. Hrvoje Mataković
Sara Melkić, mag. oec.
dr.sc. Snježana Boranić Živoder

INTERREG MEDITERAN Ekoturizam u mediteranskim destinacijama: Od monitoringa do planiranja do promocije i potpore politikama

(kratica: **DESTIMED PLUS**)

(*Ecotourism in Mediterranean Destinations: From Monitoring and Planning to Promotion and Policy Support*)

O projektu:

Projekt DESTIMED PLUS projekt je financiran iz programa Interreg Mediteran, te okuplja 12 partnera: Regija Lazio (vodeći partner), Regija Katalonija, Institut za turizam, BLAMES sveučilišna fundacija, razvojna agencija South Aegean Region; WWF Mediterranean, Turistička agencija Korzike, Regija Sardinija, IUCN, Regija Kreta, Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe i Regionalno ministarstvo okoliša Andaluzije.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Krajem 2019. godine Institut za turizam se uključio u europski INTERREG DestiMED PLUS projekt pod nazivom '*Ecotourism in Mediterranean Destinations: From Monitoring and Planning to Promotion and Policy Support*'. Projekt se razvija na mediteranskim zaštićenim područjima i na njemu aktivno sudjeluje 12 projektnih partnera – zemalja. Projektni partner za područje Hrvatske je Institut za turizam koji je za pilot područje izabrao otok Lošinj koji je dio maritimnog zaštićenog područja Cres – Lošinj pod zaštitom mreže NATURA 2000 i koji je predvodnik u primjeni održivog razvoja turizma u Hrvatskoj.

Predmet projekta je izrada inovativnog ekoturističkog paket aranžmana na svakom od odabranih zaštićenih područja projektnih partnera, koji se u iterativnim procesima kreira, poboljšava i prilagođava potrebama tržišta uz pomoć mjerenja otiska ekološke održivosti i svih drugih indikatora prema svim dimenzijama održivosti.

Projekt se temelji na uspjehu MEET mreže i prethodnog projekta DestiMED-a, s ciljem podrške mediteranskim regijama u jačanju uvjeta koji omogućuju ekoturizam u njihovim zaštićenim područjima. Stoga je glavni cilj projekta promicanje cjelovitog destinacijskog upravljanja koje povezuje turizam i održiv razvoj, kreiranjem Lokalnog ekoturističkog klastera (LEC-a koji upravlja odabranim zaštićenim područjem) te Regionalnog ekoturističkog klastera (REC-a koji nadzire rad LEC-a), s ciljem udruživanja u Mediteranski ekoturistički konzorcij (MEC) kojemu je cilj razmjena najboljih praksi i razvijanje integralnog razvojnog i participativnog modela ekoturizma za Mediteran.

2.4. SUDJELOVANJE NA ZNANSTVENIM PROJEKTIMA U DRUGIM INSTITUCIJAMA

Istraživač i funkcija na projektu	Naziv projekta i institucije	Razdoblje trajanja projekta
Dr. sc. Matina Gjurašić (član tima)	“Mjerenje turističkog doživljaja u fizičkom i virtualnom okruženju” Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	10/2021. – 10/2023.
Prof. dr. sc. Goran Kos (član tima)	“Model unapređenja inteligentnih transportnih sustava na prometnoj mreži u urbanim sredinama” Sveučilište Sjever, Koprivnica	30.6.2021. – 30.6.2022.
Doc. dr. sc. Jasenska Kranjčević (član tima)	HRZZ projekt “Bilateralni znanstveni projekt Hrvatska Slovenija - Morfološke karakteristike, razvojni potencijali i regulatorni elementi slovenskih i hrvatskih ruralnih naselja u panonskom prostoru” Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek	2/2020. – 12/2022.
Doc. dr. sc. Damir Krešić (član tima)	“Mjerenje turističkog doživljaja u fizičkom i virtualnom okruženju” Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	10/2021. – 10/2023.
Izv. prof. dr. sc. Josip Mikulić (član tima)	(HRZZ), IP-2019-04-7836 “Predobro da bi bilo istinito? Učinak turizma na tržište nekretnina u Hrvatskoj (TOURCRO)” Ekonomski institut Zagreb	2/2020. – 02/2024.
Izv. prof. dr. sc. Josip Mikulić (član tima)	“Destination branding in times of Covid-19. The role of integrated marketing communications” Ministry of Innovation Universities, Science and Digital Society (Španjolska), Generalitat Valenciana, GV/2021/176	10/2021. – 10/2022.
Izv. prof. dr. sc. Josip Mikulić (član tima)	ZIP-UNIRI-116-1-21 “Tourism experience measurement in physical and virtual space” Sveučilište u Rijeci Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	10/2021. – 10/2022.

3 ZNANSTVENI RADOVİ

Objavljivanje znanstvenih radova i sudjelovanje u drugim znanstvenim aktivnostima primarna je zadaća Instituta i njome se ostvaruje jedan od strateških ciljeva, a to je stvaranje istraživačke jezgra međunarodne prepoznatljivosti. Tijekom 2021. istraživači IT-a objavili su ukupno 47 znanstvenih radova. Ti radovi svrstavaju se u kategorije znanstvenih radova A1 – 26 radova, A2 – 12 radova i ostali radovi – 9 radova.

Citiranost u bazi Scopus u 2021. godini bila je 377, dok je citiranost u bazi WoS bila 440. U nastavku se daju bibliografski podaci za objavljene znanstvene i druge radove sa sažecima na jezicima na kojima su radovi i objavljeni.

3.1. ZNANSTVENI RADOVİ - A1

Beroš, Ivo;
Hlupić, Nikica; Džapo, Frane.

Usage of BI Tools in Analysis of the Tomas Croatia 2019 Survey // MIPRO Proceedings 2021 / Skala, Karolj - Rijeka : Croatian Society for Information, Communication and Electronic Technology – MIPRO, 2021, 291-297; Opatija, 2021., str. 1530-1535

Sažetak: The managers in the tourism industry, as in any other industry, rely on the data and information to support the decision-making process. The data can be generated from within the business or it can be obtained from publicly accessible databases, various research, questionnaires, and surveys. Among the most important surveys for Croatian tourism are TOMAS surveys on attitudes and expenditures of tourists. The results of these surveys provide a relevant basis for tourism management at the national and regional level. In order to provide better insight into the survey findings, the Institute for Tourism created an interactive website using Microsoft Power BI platform. This paper describes the main steps required to transform data prepared for classical statistical presentation to data suitable for the use in the data visualization software like Power BI. The specified steps can be used as the basis for a systematic approach to the preparation of the survey results for the use in the Microsoft Power BI platform.

Beroš, Ivo;
Hlupić, Nikica; Basch, Danko.

Modification of the finite-difference method for solving a special class of nonlinear two-point boundary value problems // International Journal of Mathematics and Computer Science, 16 (2021), 1; str. 487-502.

Sažetak: The finite-difference method for solving a nonlinear two-point boundary value problems consists of discretization and solving the resulting system of nonlinear equations, usually by the Newton's method. In this paper, we modify Newton's method to solve the system of nonlinear equations related to the discretization of a special class of the nonlinear two-point boundary value problems, where y'' is expressed as a multivariate polynomial in y and y' . In the proposed method, the new iteration point is determined as the minimal point of the square of 2-norm of residuals along Newton direction. The minimal point is computed using the solution of a univariate polynomial equation. The numerical examples show that the proposed method performs better than the standard Newton's method with the unit step length.

Boranić Živoder, Snježana;
Čorak, Sanda; Marušić, Zrinka.

Tourists' participation in outdoor activities on the Adriatic: water based & other sports // 9th International Scientific Conference on Kinesiology / Šalaj, S. ; Škegro, D. (ur.). Zagreb: University of Zagreb Faculty of Kinesiology, Croatia, 2021. str. 166-169.

Sažetak: Although Croatia throughout history has been recognized as a 'sun and sea' destination, nowadays it is developing various tourism products in line with the emerging market trends. Many of these tourism products are based on natural resources, and one of the important ones is sport tourism. This paper examines the characteristics of tourists engaged in water-based activities vs. those that are more inclined towards land-based sports and adventure. The paper is based on the results of a visitor survey that was conducted on a sample of 5,950 respondents in 67 destinations along the Adriatic coast. Results showed that it is necessary to adjust the offer of sports to specific target groups. Tourist age is among the most important discriminating variables, although an offer of many sports can be modified according to needs of specific age groups. It is necessary to further investigate possibilities for better collaboration between tourism and sport sectors and offer a plenty of possibilities to create new products which are based on natural resources and meet the demands of modern tourists.

Carić, Hrvoje; Cukrov, Neven;
Omanović, Dario.

Nautical Tourism in Marine Protected Areas (MPAs): Evaluating an Impact of Copper Emission from Antifouling Coating // Sustainability, 13 (2021), 21; 11897, 12 doi:10.3390/su132111897

Sažetak: Copper (Cu) has a narrow range between optimal concentrations as a micronutrient critical for phytoplankton growth and concentrations potentially toxic to living organisms. This sensitivity indicates an ecosystem vulnerability that threatens not only nature but also human health due to bioaccumulation. An important source of elevated Cu concentrations in coastal environments are biocides used as antifouling protection on ships. A pilot study conducted in the Marine Protected Area (MPA) of the Krka Estuary (Croatia) over a period of 16 months investigated the relationship between ship traffic and Cu concentrations. The aim was to contribute to more informed environmental management by assessing the associated risks. In the study presented here, Cu concentrations were monitored, analyzed, and correlated with vessel traffic. Observations revealed that the seasonal increase in maritime traffic caused by nautical tourism was associated with an increase in Cu concentrations of more than five times, posing a toxicity risk to the environment. In order to understand the distribution of copper emissions, a mapping of maritime traffic was carried out by counting transits, radar imagery, and drone photography. This approach has proven sufficient to identify the potential risks to the marine environment and human health, thus providing an effective assessment tool for marine stakeholders.

Lloret, Josep; Carreño, Arnau;
Carić, Hrvoje; San, Joan;
Fleming, Lora E.

Environmental and human health impacts of cruise tourism: A review // Marine Pollution Bulletin, 173 (2021), doi:10.1016/j.marpolbul.2021.112979, str. 1-13.

Sažetak: The intensive growth of cruise tourism worldwide during recent decades is leading to growing concerns over the sector's global environmental and health impacts. This review combines for the first time various sources of information to estimate the magnitude of the cruise industry's environmental and public health footprints. This research shows that cruising, despite technical advances and some surveillance programmes, remains a major source of air, water (fresh and marine) and land pollution affecting fragile habitats, areas and species, and a potential source of physical and mental human health risks. Health risks impact both the people on board (crew and passengers) and on land (workers of shipyards where cruise ships are dismantled and citizens inhabiting cities with cruise ports and shipyards). In this context, we argue that the cruise industry should be held accountable with more monitoring and regulation to prevent or minimize the growing negative environmental and human health impacts.

Carić, Hrvoje; Beroš, Ivo.

Aspects of Intensive Short Day Trips on the Remote Pelagic Location: Incorporating Visitor Survey, Radar Tracking and Environmental Risk Analysis in NATURA 2000 Monitoring of the Blue Cave, the Island of Biševo // Mediterranean Protected Areas in the Era of Overtourism / Mandić, Ante ; Petrić, Lidija (ur.). Cham, Switzerland: Springer International Publishing, doi:10.1007/978-3-030-69193-6_13; 2021. str. 265-280.

Sažetak: The NATURA 2000 sites in the Adriatic Sea are large and complex areas with impaired and limited conservation implementation. Seasonally they are exposed to the intensive maritime traffic with significant day trip pressures visiting most attractive and sensitive locations. Inadequate management and planning of tourism and conservation often results in both diminished attractiveness for visitors and increased risks to the protected ecosystems. The location of case study presented is a remote attraction on a pelagic island. Blue Cave's scenic beauty attracts day trips that have increased by almost seven folds in the last 15 years. This sudden boost caught the local economy in an overtourism spiral with risks being more evident as the visitor numbers grow. Risks are spatio-temporal, taking place in a very limited area and in narrow time frames. This chapter investigates aspects of intensive short-term visits (a couple of hours of sightseeing, field trips, excursions) to the sea cave as a significant regional and international attraction. In order to disclose a potential framework, the authors have used tools and methods across the following disciplines: maritime traffic monitoring, environmental risks analysis, visitor crowding perception. Authors are confident that described framework allows for more informed management and decision-making and urges for protected area management to be open to interdisciplinary research practices.

Čorak, Sanda.

Teamwork as a method of governing in judo: A women's perspective // Women in Judo / Callan, Mike (ur.). London: Routledge ; Taylor & Francis Group, 2021. str. 17-28.

Sažetak: The growth of published papers in the last 20 years illustrates the attention that sport management gains in scholarly and professional circles. Many sport organisations around the world are undergoing change in terms of professionalisation of management – achieving the best sport results possible while at the same time using financial resources efficiently leads to the need for strategic planning methods and tools. Because of unique features of sports and sports governance, generic strategic management concepts and techniques must be modified to be effective. Not-for-profit sport organisations such as national sport federations have very important role in governing of a specific sport. Using the experience of Croatian judo federation (CJF), this chapter will illustrate characteristics of team work and team learning based on (1) the theoretical framework offered by Senge on learning organisations and fifth discipline (1990) and (2) the women leadership insights. Elements of strategic sport management applied to CJF will be evaluated in the period of 12 years. The research results will highlight the importance of a women's perspective in governing of judo, a sport with dominantly men leadership.

Marković, Suzana;
Raspor Janković, Sanja;
Gjurašić, Matina.

Does Social Network Quality Differ Between Facebook and Instagram? Application of SNSQUAL Model // Ekonomska misao i praksa: časopis Sveučilišta u Dubrovniku, 30 (2021), 2. str. 493-508.

Sažetak: Although numerous studies investigated service quality in online environment, the social network quality has been inadequately captured by previous empirical research. Thus, the present study focuses on measuring social network quality. Specifically, it aims to examine potential differences in perceived social network quality between two popular social networks, namely Facebook and Instagram. The empirical data are based on gathering primary data using questionnaire based on SNSQUAL model, developed by Phillips et al. (2016). Descriptive and bivariate statistical analysis were conducted using data collected from undergraduate and graduate students who use social networks on regular bases. The study results show significant differences in 16 out of 27 social network quality items, revealing that Instagram's social network quality was rated significantly higher than Facebook's. These findings may contribute to the development of service excellence approach that aims to enhance social networks' performance.

Matošević Radić, Mijana; Petrić, Lidija; **Ivandić, Neven.**

Contribution of tourism to economic convergence in the European Union member states // European journal of tourism research, 29 (2021), str. 1 – 20.

Sažetak: The main objective of this paper is to determine whether tourism contributes to the economic convergence in the EU member states. The starting point of the analysis is the theoretical concepts of σ -convergence and (conditional) β -convergence. For the purpose of examining the relationship between tourism and σ -convergence in the long and short term, the cointegration test is used. Additionally, panel analysis is used for testing the model of conditional convergence. In this model, tourism as a conditional factor is operationalised by monetary indicators (consumption components and capital investments) as well as by a non-monetary one (direct employment) based on the tourism satellite account methodological framework. The model also tests a range of economic, social and ecological impacts on tourism and the economic convergence. The results proved that, although there is a long-term and short-term relationship between tourism and the economic growth convergence, tourism does not contribute to the economic convergence in the European Union member states, at least not to the extent that was expected.

Brlek, Predrag; Cvitković, Ivan;
Kos, Goran; Gadanec, Robert.

**Increasing cyclist mobility
by improving cycling
infrastructure: Case study
Koprivnica // CETRA 2020*
(2021)**

Sažetak: The use of a bicycle as a form of transport is an essential factor within a sustainable transport system. The increased number of cyclists is changing their need for better and better infrastructure. Koprivnica is traditional cycling city, with one of the longest cycling infrastructure in the Republic of Croatia. However, parts are disconnected and partly inconsistent with the Bicycle Infrastructure Regulations (OG 26/2016). This results with reduced mobility and safety for all road users, especially pedestrians and cyclists who often share a common surface. The paper presents a method of mapping bicycle infrastructure in the city. As a reference point for comparing the state of cycling infrastructure, data were taken from the 2015 Sustainable Urban Mobility Plan of Koprivnica. In addition to personal bicycles in the city, public bicycles are also proposed to optimize this system. After the analysis, suggestions were made for improvements and connecting parts of existing network, into a united network that would meet the highest standards. Particular attention should be paid to intermodality, ie connection with railway and bus stations, and planned parking areas around the city. This model can be applied in all cities.

Kozić, Ivan; Sorić, Petar;
Sever, Ivan.

**Contextual factors influencing
tourism-led growth: do social
and political background
matter? // Current Issues in
Tourism, 24 (2021), 13; doi:10.10
80/13683500.2020.1778648, str.
1819 – 1829.**

Sažetak: Formulated almost two decades ago, tourism-led growth hypothesis is still a subject of rigorous scientific scrutiny. Although there is no doubt that methodological issues have seriously undermined the efforts to draw definite conclusions, open questions could also be a result of ignoring a broader context in which tourism and growth interact. It still remains unclear how some important contextual variables, such as social and political factors, affect the verification of tourism-led growth hypothesis. In this regard, this paper is an attempt of both, a demonstration of an advanced econometric technique applied to investigate the true nature of relationship between tourism and economic growth as well as an exploration of the influence of some, possibly very important, contextual variables on tourism-growth nexus. Specifically, the initial level of poverty and the level of political freedom are hypothesized to have a significant impact on the verification of tourism-led growth hypothesis. This is tested by utilizing a dynamic panel data model with the System GMM estimator, as recommended in recent literature.

Kranjčević, Jasenka.

**Turističko i prostorno
planiranje u Hrvatskoj
i Jugoslaviji 1960-tih //**
Časopis za suvremenu povijest,
53 (2021), 3; 1183-1208;
doi:10.22586/csp.v53i3.18737.

Sažetak: U radu se na temelju tadašnje i recentne (domaće i strane) literature te prostornih planova istražuje međuodnos turističkoga i prostornoga planiranja u Hrvatskoj i Jugoslaviji 1960-ih. Analitičko-interpretativnom metodom proučava se međuodnos tadašnjega društveno-političkog sustava, politika prema turizmu i prostoru, društvenoga planiranja, tijela uprave, institucija specijaliziranih za planiranje, turističkoga prometa, izrađenih prostornih planova, intenziteta izgradnje smještajnih kapaciteta i dr. Zaključuje se da su turističko i prostorno planiranje međusobno bili povezani društvenim planovima razvoja, a rezultati djelovanja u prostoru ovisili su o brojnim, često i nepredvidivim društveno-političkim čimbenicima. U praksi je provedba planova dodatno složena, jer su oni često djelovali apstraktno i kontradiktorno u političkom sustavu koji je imao ograničenu sposobnost za provedbu kvalitetnih, ali ponekad i utopijskih ideja.

Kunst, Ivo; Ivandić, Neven.

The viability of the travel and tourism competitiveness index as a reliable measure of destination competitiveness: the case of the Mediterranean region // European journal of tourism research, 27. 2021. članak 2704, str. 1-21.

Sažetak: The Travel and Tourism Competitiveness Index (T&TCI) seems to be the most used measure of a destination's competitiveness, even though the methodology underlying its calculation is characterized by numerous shortcomings. The viability of T&TCI as a reliable measure of a country's competitive capability should stem from its ability to explain and/or predict the performance-related consequences of tourism activity within a destination. To check whether the T&TCI can do that, a model has been constructed and tested on a sample of Mediterranean countries for the 2007 – 2017 period. The analysis revealed that the change in the T&TCI score often does not relate to a change in the performance-related indicators of tourism activity selected. Hence, the T&TCI should not be regarded as a reliable measure of a destination's competitiveness.

Kunst, Ivo; Klarić, Zoran.

Is the Pelješac Bridge Construction Going to Affect Tourism Sustainability of the Peninsula? // Tourism: an international interdisciplinary journal, 69 (2021), 2; str. 305-321.

Sažetak: The whole area of Dubrovnik-Neretva County, situated in the south-eastern part of Croatia, is at the moment, in terms of road accessibility, still not satisfactorily connected with the rest of Croatia. The lack of its accessibility is mostly caused by the fact that Bosnia and Herzegovina's border line cuts in two the Dubrovnik-Neretva County's (land) territory. As a result, on the way from southwest to southeast, or from Split to Dubrovnik, one needs to cross the state border with Bosnia and Herzegovina twice. The construction of the Pelješac Bridge (together with a set of interconnecting roads) should improve the present situation significantly, mainly due to the expected redirection of most of the traffic to the new route across the Pelješac peninsula. However, it is fair to assume that this will additionally 'open' the entire Pelješac peninsula to the increased tourism related traffic, especially to the demand of one day visitors and/or weekend guests originating mostly from the nearby Bosnia and Herzegovina. Although the redirection of traffic is expected to create additional pressure on the peninsula's environment and its communal infrastructure, it seems that the Pelješac Bridge construction should not, only by itself, significantly jeopardize neither the sustainability, nor the (desirable) long-term market positioning of the peninsula on the tourism destination market.

Mandić, Ante;
Marković Vukadin, Izidora.

Managing Overtourism in Nature-Based Destinations
// Mediterranean Protected Areas in the Era of Overtourism / Mandić, Ante ; Petrić, Lidija (ur.). Cham.: Springer International Publishing, doi:10.1007/978-3-030-69193-6_3, 2021., str. 45-70.

Sažetak: Tourism has grown and evolved significantly in past decades, and some of the destination hassles (e.g. crowding, rubbish, facility accessibility and conflicts) become more pronounced. Along with that, PAs face biological, social and economic fragmentation, suggesting that to be effective, the existing approaches to nature-based tourism management require improvement. This chapter aims to critically discuss the usability of tourism and visitor use management and planning frameworks to address the challenges associated with overtourism. The analysis suggests there is no one for all solution in terms of visitor use framework, but constituents of existing frameworks can be crucial for mitigating influences related to extensive visitation. The established frameworks should be advanced by consideration of new theoretical and practical advances, employing the system approach in which PAs are seen in the interrelation with other ecosystems. PA managers require tools and resources, which are necessary to prevail the pressure before they even happen. Greater involvement of stakeholders, goal-orientation and monitoring is needed.

Marković Vukadin, Izidora;
 Mustać, Marija; **Nujić, Lidija;**
 Fio Firi, Karmen; Martinjak,
 Jasminka; **Marušić, Zrinka;**
 Baniček, Maja.

**Importance of Scientifically
 Based Facts in Crisis
 Communication: Evidence
 from Earthquakes in Zagreb
 and Petrinja** // Sociologija
 i prostor, 59 (2021), 3;
 doi:10.5673/sip.59.3.10,
 str. 535-555.

Sažetak: Earthquakes are natural phenomena that can strongly affect the human population, infrastructure, and the environment. Croatia is part of a tectonically and seismically active area so its inhabitants and relevant institutions should be aware of possible hazardous events, which can be devastating. Therefore, crisis communication is extremely important, and in the event of natural disasters such as earthquakes, it must be clear, timely and concise. Scientific institutions dealing with earthquakes should also be involved in crisis communication. The information on two strong earthquakes in 2020 that shocked the area of Zagreb and Petrinja and the wide surrounding area, have shown how relevant institutions can deal with information on earthquakes and their consequences and share them publicly. This paper adopts a mixed methods research design, combining both qualitative, and quantitative data on the Zagreb and Petrinja earthquakes from various sources of scientific and professional institutions in the field of geology, geophysics, seismology and civil engineering in Croatia. Empirical data suggest that interactive communication that strives to address local contextual concerns, explain actions, and provide honest, timely, accurate and reliable information is most effective. In the future, institutions have to find a way to react or share their information to help in the crisis.

Zovko, Mira; **Melkić, Sara;**
Marković Vukadin, Izidora.

**Primjena okvira DPSIR za
 procjenu ekoloških problema
 s naglaskom na gospodarenje
 otpadom izazvano
 stacionarnim turizmom
 u Jadranskoj Hrvatskoj**
 // Geoadria, doi:10.15291/
 geoadria.3154, 26 (2021), 1;
 str. 83-106.

Sažetak: Složenost turističkog sektora ogleda se u raznovrsnosti gospodarskih i socijalnih aktivnosti. Posljedično, njihova provedba smatra se pokretačima koji uzrokuju različite pritiske i utjecaje na okoliš. Osnovni preduvjet za praćenje napretka prema održivom upravljanju turizmom je kontinuirano praćenje podataka i sveobuhvatni okvir procjene, kao što je okvir DPSIR (pokretač- pritisak-stanje- utjecaj-odgovor, prema engl. Driver-Pressure-State-Impact-Response) (u nastavku tekst DPSIR). Među ekološkim izazovima DPSIR-a komunalni otpad kao posljedica turističkih aktivnosti identificiran je kao jedan od glavnih ekoloških izazova. U ovom istraživanju provedena je analiza utemeljena na dokazima odabranih pokazatelja kako bi se razmotrio DPSIR razvijen s naglaskom na održivo gospodarenje otpadom. Ovaj holistički pristup osigurava utemeljenu evaluaciju i odgovarajuće mjere kao odgovor društva na dugoročno rješavanje glavnih okolišnih izazova povezanih s intenzitetom turizma. Uz to, autori su istražili moguće smjerove za razvoj veće održivosti gospodarenja otpadom u turizmu Jadranske Hrvatske, uzimajući u obzir primjere dobre prakse na otoku Krku. Istraživanje i procjena odabranih pokazatelja potvrdila je da sezonalnost turizma utječe na okoliš. Također se pokazalo da visoki intenzitet turizma ima izravan utjecaj na infrastrukturu gospodarenja otpadom koja je uglavnom uspostavljena za ograničen broj stanovnika. Stoga autori predlažu umjereni intenzitet turizma kao najpovoljniju opciju, čime se osigurava održivo gospodarenje otpadom koji stvara manji pritisak na infrastrukturu gospodarenja otpadom i okoliš. Naposljetku, ovim je radom kreiran novi pokazatelj koji istražuje održivost gospodarenja komunalnim otpadom.

Pivčević, Smiljana;
Mikulić, Josip; Krešić, Damir.

**Mitigating the Pressures:
 The Role of Participatory
 Planning in Protected Area
 Management** // Mediterranean
 Protected Areas in the Era
 of Overtourism / Mandić,
 Ante; Petrić, Lidija (ur.). Cham:
 Springer, doi:10.1007/978-3-030-
 69193-6_4. 2021., str. 71-89.

Sažetak: This chapter aims to contribute to the knowledge on participatory planning (PP) in the protected area (PA) management focusing on areas whose sustainability is significantly affected by excessive tourism activity. The existing literature has shown PP to be both crucial for successful PA management as well as one of the weaker links in current PA management processes. However, the analysis of PPs key features and their implementation in the PAs are not adequately covered in the literature. Thus, this chapter analyses the role and critical elements of successful PP process in PA using the case studies of two Croatian national parks (NP) that have been under significant visitor pressure over the past years (pre-COVID-19). Based on several criteria devised through a critical review of PP literature, an assessment of PP models in two NP is performed, and critical points requiring improvements identified.

Škorić, Sanela; **Mikulić, Josip**;
Barišić, Petra.

The Mediating Role of Major Sport Events in Visitors' Satisfaction, Dissatisfaction, and Intention to Revisit a Destination // *Societies*, 11 (2021), 3; 11030078, 14
doi:10.3390/soc11030078.

Sažetak: Sport events represent a popular motive for travel and can bring a huge influx of visitors with multiple benefits for a destination. The purpose of this article is to analyze the effect of previous experience with the destination on future behavior in the form of intention to visit/revisit a destination, and to shed more light on the relationship between visitors' satisfaction and their future revisit intentions, depending on their previous experience with a destination and sport event. The research setting was EuroBasket 2015, Zagreb, Croatia (EB), the biggest and the most important basketball competition of national teams in Europe. Face-to-face survey with visitors of each of 15 played games was conducted on site. In total 765 questionnaires were collected. For the purpose of this paper only foreign visitors (461 questionnaires) were included in analysis. Connection between past experience and future intent to visit was tested with Pearson Chi-square, and differences in satisfaction levels using t-test for independent samples. In the next step of the analysis, we performed an analysis of impact-asymmetry (IA) and impact-range (IR). The necessary input data is obtained through an OLS regression model with binary-coded dummy variables. The results showed that repeat visitors are more likely to express intention to revisit a destination than first time visitors, but the level of total satisfaction with EB is the same for both groups (first-time visitors and repeat visitors). The most influential event attributes for overall satisfaction are Organization of EB in general, Layout of the arena and Preparation of the town for the event. The study expanded the theoretical understanding of the visitors' satisfaction with sport event attributes, as well their intention to revisit a destination.

Rasoolimanesh, S. Mostafa;
Wang, Mingzhuo; **Mikulić, Josip**;
Kunasekara, Puvasnewaran.

A Critical Review of Moderation Analysis in Tourism and Hospitality Research Toward Robust Guidelines // *International journal of contemporary hospitality management*, Ahead of print (2021), doi:10.1108/IJCHM-02-2021-0272, str. 1-23.

Sažetak: Purpose: This article proposes guidelines to (i) develop moderation hypotheses, (ii) assess moderators using the multigroup analysis (MGA) and interaction effect approaches, and (iii) interpret the results of moderation analysis in tourism and hospitality research. Design/methodology/approach: Through a review of 600 articles published in top tourism and hospitality journals from the year 2016 to 2020, and reviewing the literature related to moderation analysis, this study identifies key issues in different steps of moderation analysis and proposes robust guidelines to aid future research. Findings: The results of the systematic review uncovered some key issues in different steps of moderation analysis, such as hypothesis development, moderation assessment, and results interpretation. The findings emphasized the typical methodological misconceptions and improper practices for moderation analysis. Implications: Moderation analysis is of great significance to the advancement of theory, and its application has increased significantly in recent years. However, many studies appear to have a limited understanding of moderation analysis and follow questionable practices regarding (i) hypothesis development, (ii) moderation assessment, and (iii) results interpretation, thus leading to suspicious conclusions for theory advancement. By highlighting these methodological issues, this article provides robust guidelines for moderation analysis, which is of great theoretical and methodological significance to the academic research in tourism and hospitality. Originality/value: As one of the first study to provide robust guidelines for moderation analysis, based on a critical and systematic review of papers published in top tier journals in tourism and hospitality and the latest developments on moderation analysis in the wider literature, this article has important theoretical and methodological significance for the academic research in tourism and hospitality as well as general social science disciplines.

(College of Business Administration, University of Texas ; Staffordshire University)
Mikulić, Josip; Vizek, Maruška;
 Stojčić, Nebojša; Payne, James;
 Čeh Časni, Anita; Barbić, Tajana.

The Effect of Tourism Activity on Housing Affordability // Annals of tourism research, 90 (2021), September; 103264, 12 doi:10.1016/j.annals.2021.103264.

Sažetak: Although researchers have confirmed the impact of tourism on housing prices in many destinations affected with overtourism, they do not consider housing affordability in relation to the population's income levels. This study explores the relationship between tourism activity and housing affordability, using a sample of Croatian municipalities. Specifically, the study investigates how tourist accommodation, concentration, seasonality and overall vulnerability to tourism influence housing affordability in this emerging tourism-driven European country. The results obtained reveal tourism intensification's deteriorating effect on local residents' abilities to afford housing. The findings indicate a particularly strong tourism seasonality impact, suggesting the presence of common negative externalities, such as employment fluctuations, difficulties in maintaining economic status, and revenue instabilities, in localities prone to seasonal tourism fluctuations.

Tontini, Gerson; Irgang, Luís;
 Kroenke, Adriana; Hadlich, Ivan;
 Pico, Jaime Dagostim;
Mikulić, Josip.

How to use spontaneous customer comments to identify nonlinear background of satisfaction with restaurant services // Benchmarking: An International Journal, ahead-of-print (2021), ahead-of-print; doi:10.1108/bj-08-2020-0409, str. 1-26.

Sažetak: Purpose: The purpose of this study is to demonstrate how to use customer spontaneous comments to identify which aspects influence the overall customer satisfaction with restaurant services from a nonlinear perspective. Design/methodology/approach The authors collected data from 399 spontaneous comments about a chain of fast-food restaurants in Brazil. The comments are freely available on the TripAdvisor portal and were extracted and classified according to seven dimensions related to the quality of services: tangibles, reliability, responsiveness, assurance, empathy, quality of the food and price. Next, the authors combine the critical incident technique (CIT) and the penalty-reward contrast analysis (PRCA) to investigate the nonlinear relationship between service quality assessment and overall customer satisfaction. Findings The method of integrating CIT with PRCA explains 64.7% of the variation in the customer's assessment of the services provided ($r = 0.647$). This shows that spontaneous comments from customers are related to their overall satisfaction with the service provided. Besides, the findings suggest that consumers tend to comment more about positive than negative experiences regarding aspects related to food, attendants' empathy and service assurance, and more negative comments about aspects related to responsiveness and price. However, it was found that negative comments have a stronger influence on overall satisfaction than positive comments. Originality/value Using comments available for free on the Internet and evaluating how positive and negative comments can jointly influence customer satisfaction, the proposed methodology demonstrates how restaurants can use their customers' spontaneous comments to identify critical aspects to be managed and improved. To the best of authors' knowledge, this is the first study presenting how restaurants can use customer spontaneous comments, freely available on the internet, to identify the relevance of different aspects of the services provided from a nonlinear perspective. In addition, the present study shows that although customers spontaneously tend to share more positive than negative comments about restaurant services, events related to negative experiences have a stronger influence on overall satisfaction.

Miočević, Dario; **Mikulić, Josip.**

Expatriate Adjustment and Engagement with Host Country Gastronomy: Investigating the Role of Identity Projects // Journal of Hospitality & Tourism Research (2021) doi:10.1177/10963480211014933.

Sažetak: Research on expatriate consumer behavior suggests that expatriates can be attracted to host-country gastronomy, but sometimes they also suppress themselves from engaging with it. To shed light on these inconsistencies, this study draws on cross-cultural adjustment literature and social identity theory to explore under what circumstances expatriates increase their tendency to visit restaurants offering host-country cuisine. To test the proposed model, a survey was conducted among 289 expatriates living in the six countries of the Greater Middle East. The data were analyzed by means of confirmatory factor analysis and

hierarchical regression. The findings show that general adjustment is a positive predictor of more frequent visits to local restaurants. However, the findings also indicate that this relationship is conditioned by an expatriate's identity projects which are associated with cultural integration, cosmopolitanism and international experience. Overall, novel extensions to the literature that investigates an expatriate's engagement with a host country's food and gastronomy is provided.

**Nujić, Lidija;
Ambrušec, Martina.**

Influencer marketing in the tourism sector: A company's perspective // Izdavač Zbornika radova: Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek, Croatia; Postgraduate Doctoral Study Program in Management Pforzheim University, Business School, Germany; Croatian Academy of Sciences and Arts, 2021., str. 1054 – 1073.

Sažetak: Demand on the travel market nowadays is composed of young travelers present on social media, not only watching pictures, videos, and reading reviews, but posting about their experiences. Internet, and therefore social media, has changed the process of browsing travel information – online word has become as important as the offline world, and travelers are looking for feedback from others while deciding where to travel and what to do in the destination. As trusted sources, influencers have a significant role in that process, shaping their audience's attitudes and consumer behavior through created content on social media platforms. This paper aims to gather perspectives on the state of Influencer marketing from companies' standpoint in the Tourism sector. This paper is based on the secondary data obtained from the relevant literature, using methods of compilation, analysis, synthesis in a descriptive approach, and primary data, using quantitative method through the online distribution of a survey questionnaire to the companies involved in Tourism. Research results indicate that the number of Influencer marketing campaigns in tourism is increasing. It is recognized as an inescapable strategy to attract (significantly younger) customers in the touristic market. The research limitation is the unrepresentative sample size. The research was conducted solely on the example of one state and in one sector, which may present a possible future direction. Further research could include demographics to discover possible differences in influencer marketing approach based on age group, gender, etc. A more detailed analysis of the relationship between the company size and investments in Influencer marketing and the connection between the company's results and influencer's type and size could be investigated.

**Telišman-Košuta, Neda;
Ivandić, Neven.**

Collaborative Destination Management Based on Carrying Capacity Assessment from Resident and Visitor Perspectives: A Case Study of Crikvenica-Vinodol Riviera, Croatia // Mediterranean Protected Areas in the Era of Overtourism Challenges and Solutions / Mandić, Ante ; Petrić, Lidija (ur.). Cham, Switzerland: Springer, 2021., str. 175-192.

Sažetak: Within the context of the rapid worldwide growth of tourism frequently accompanied by overcrowding and overtourism issues, this paper juxtaposes resident and visitor perceptions of tourism impacts on Croatia's busy Crikvenica-Vinodol Riviera seeking to better understand destination social carrying capacity implications as these may inform improvement in collaborative destination management and governance. The analysis shows significant differences in perception of tourism, with predominantly positive views among visitors versus the more critical residents. As a means of overcoming the threat of diverging perceptions becoming a limiting factor of sustainable tourism development, the paper suggests destination management should be oriented towards building destination cohesion and advancing community values. This implies better monitoring of a destination's tourism carrying capacity parameters, further community capacity building in tourism, improving the quality of tourism planning and capacity for plan implementation, as well as promoting a collaborative culture among local stakeholders.

Vodanović Lukić, Ives.

Placemaking, local community and tourism // Hrvatski geografski glasnik, 83 (2021), 1; str. 77 - 104.

Sažetak: The challenges of modern tourism development increasingly indicate the need for new approaches based on the creative use of intangible assets and heritage, and a more harmonious relationship between the local community and tourists. Placemaking is one such approach, which goes to the core of what builds places and local communities. This paper looks at the evolution of the concept, and its approaches and definitions. Among the tools of placemaking, tangible (physical design), intangible (mental images), and mixed approaches are recognized. The examples in this paper have been selected mainly from tourism and community development studies. Quality placemaking leads to the development of a sense of place, increases social cohesion, and stimulates the long-term regeneration of public spaces, which contributes to tourism attractiveness. In this light, the concept of placemaking can serve as a useful analytical category for more systematic research on spatial transformations and as a development tool in strategic tourism planning.

3.2. ZNANSTVENI RADOVI - A2

Marković, Suzana; Gjurašić, Matina.

Creating Personalised Guest Experience Journey in Leisure Hotel // Recent Advances in Information Technology, Tourism, Economics, Management and Agriculture / Online (ur.). Belgrade: The Association of Economists and Managers of the Balkans, 2020. doi:10.31410/itema.s.p.2020.31, 2020. str. 31-46.

Sažetak: With advancements in technology, the use of Virtual Reality (VR) and Artificial Intelligence (AI) in the hospitality industry has become common. New technologies have changed the guest's expectations and their journey. Therefore, the purpose of this paper is to provide a comprehensive conceptualization of the personalized guest experience journey in a leisure hotel i.e. the way front-line employees create a personalized and pro- active guest experience that the intelligent use of data and technology support. The paper provides a systematic literature review of VR and AI as a support tool for front-line employees while creating a personalized guest experience during each of the five stages of the guest cycle: pre-arrival, arrival, stay, departure, post-stay. This paper is theoretical, so empirical studies are necessary to validate or reject the proposed concept.

Ivandić, Neven.

Accommodation and food services supply chains: an input-output methodological framework // DIEM : Dubrovnik International Economic Meeting, 6 (2021), 1; doi:10.17818/DIEM/2021/1.2; str. 14-24.

Sažetak: The ratio of direct tourism gross value added to internal tourism consumption varies substantially from country to country. The paper aims to analyze these differences stemming from the variation and structure of their supply chains. The analysis is based on a comparative analysis of the input-output tables of France, Italy, Spain and Croatia in 2005, 2010 and 2015 published by the OECD. The analysis is performed in three steps. In the first step, an analysis based on a technical coefficient matrix is made of the structure of accommodation and food service industries supply chains in four Mediterranean countries. The second step includes the calculation of the industry's direct import dependence. The third step compares the effects of backward linkages of inputs. Results provide an insight into the factors that determine the different abilities of economies to generate added value and indicate the possibility of increasing the added value of tourism without increasing its physical volume.

**Kranjčević, Jasenka;
Tokić, Ksenija.**

**Konjičke viteške igre – između
UNESCO-a i zaborava //**
Zbornik radova, Collected
papers, 4. međunarodni festival
pljočkanja u Svetvinčentu s 13. i
14. lipnja 2019. godine / Nikolić
Đerić, Tamara (ur.). Svetvinčenat:
Istarski pljočkarski savez (IPS),
2021., str. 47-55.

Sažetak: Predmet rada je prezentacija triju konjičkih viteških igara u Hrvatskoj različitog stupnja zaštite kao kulturnog dobra (Sinjska alka, Sinj, Trka na prstenac, Barban i Trka na prstenac, Zagreb) sa stajališta njihova prepoznavanja, korištenja i značenja u i za turizam s ciljem uvrštavanja u Registar dobrih praksi. Nesumnjivo najpoznatija konjička viteška igra u Hrvatskoj je Sinjska alka. Ona je kao zaštićena nematerijalna baština uvrštena na UNESCO-ovu listu svjetske nematerijalne kulturne baštine. Uvrštavanjem na UNESCO listu te s obzirom na njezino nacionalno značenje, ta je konjička viteška igra dobila između ostalog i turističku prepoznatljivost i turističku promociju. Iako Sinj kao turistička destinacija ima brojna i različita kulturna dobra koja su prepoznata kao turističke atrakcije, Sinjska alka je, osim kao kulturno dobro, prepoznata i kao vrhunska te specifična turistička atrakcija. To je utjecalo i na cijelo naselje koje živi i priprema se za Sinjsku alku tijekom cijele godine ne samo da očuva tradiciju, već i da se odgovori na potrebe povećanog turističkog prometa prilikom održavanja natjecanja. Proširivanjem i povezivanjem turističke ponude vezane za Sinjsku alku, kao što je primjerice osnivanje Muzeja Sinjske alke utječe se na smanjenje turističke sezonalnosti, pri čemu su informacije o tradicijskoj baštini dostupne cijele godine, a ne samo nekoliko dana za vrijeme održavanja natjecanja. Druga konjička viteška igra je Trka na prstenac koja se održava u Barbanu. Ona je također zaštićena kao nematerijalno kulturno dobro na nacionalnoj razini, a ulažu se i značajni naponi da se ista uvrsti na UNESCO listu. Treća konjička viteška igra, Trka na prstenac, vezana je za Zagreb, ali ista je nažalost zaboravljena iako postoje zapisi da se održavala još u 14. stoljeću. U zaključku se iznosi nužnost evidencije i povezivanja tradicijskih igara kao zaštićene nematerijalne kulturne baštine s turizmom te nužnost planiranja i povezivanja različitih vrsta tradicija u turističkoj ponudi.

Kranjčević, Jasenka.

**Tourism architecture by Czech
architects on the Croatian
Adriatic coast during the
Austro-Hungarian Monarchy**
// Architects and their Societies.
Cultural Study on the Habsburg-
Slavic Area (1861–1938) /
Kobylińska, Anna ; Falski, Maciej
(ur.). Warsaw: Wydawnictwa
Uniwersytetu Warszawskiego,
2021., str. 139-151.

Sažetak: Dosadašnja istraživanja pokazala su da je među slavenskim arhitektima bilo mnogo Čeha koji su dizajnirali turističku arhitekturu na hrvatskoj jadranskoj obali krajem 19. i početkom 20. stoljeća, odnosno za vrijeme Austro-Ugarske Monarhije. Oni su pridonijeli oblikovanju javnog prostora slijedeći trenutne trendove i primjenjujući ih u svojim projektima. Dizajneri mnogih građevina turističke arhitekture iz tog razdoblja ostaju nepoznati, a dug je put u pogledu istraživanja doprinosa slavenskih arhitekata razvoju turističke arhitekture u habsburškoj državi, uključujući na hrvatskoj obali Jadrana.

Kranjčević, Jasenka.

**Mediteran u radovima Ive
Kurtovića u Hrvatskoj //**
Spomen-zbirka Pavla Beljanskog
i njen arhitekta Ivo Kurtović
/ Kvas, Milana (ur.). Novi Sad:
Spomen-zbirka Pavla Beljanskog,
Novi Sad, 2021., str. 8-31.

Sažetak: U ovom radu prikazuje se do sada poznato i nepoznato arhitektonsko stvaralaštvo Ive Kurtovića na prostoru Hrvatske. Kako bi se što bolje razumio utjecaj Mediterana u njegovu stvaralaštvu u prvom dijelu rada prikazuju se društveno-kulturne i graditeljske prilike u Dalmaciji ne samo za vrijeme njegova života, već i prije rođenja, te osobe s kojima je odrastao ili se družio kroz život. Drugi dio rada odnosi se na prikaz njegovih arhitektonskih projekata na prostoru Hrvatske. Poznato je da prostor iz mladosti više ili manje utječe na formiranje idejno-estetskog i regionalno-kulturološkog stava te formiranje ličnosti. U arhitektonskom stvaralaštvu Ive Kurtovića osjeća se utjecaj Mediterana ne samo kroz prihvaćanje novih ideja, otvorenost prostora i detalja, upotrebu građevinskog materijala već i kroz oblikovanje, puštanje svjetla u arhitekturu ili kroz prikaz jednostavnosti i elegancije u arhitekturi. Kurtović je Mediteran nosio u sebi i on je stalno bio kod njega prisutan, nekad više nekad manje, ali nikad bez njega.

Kurtović je aktivno živio i upijao život na Mediteranu skoro do svoje 40. godine života i to na otocima Braču i Hvaru te gradu Splitu, tj. u prostoru s bogatom i slojevitom kulturno-povijesnom i prirodnom baštinom. Iznimku čine odsustva za vrijeme studiranja (Ljubljana i Beograd), boravci u Zagrebu i kolektivni zbjeg u Egipat (1944.–1946.). U tom prostoru Kurtović je stjecao osnovno obrazovanje i prijatelje, upoznao suprugu, a s njima je dijelio dobre i loše strane života. S kolegama i prijateljima iz Dalmacije je više ili manje ostao u kontaktu cijeli život, razmjenjivao je ideje o slikarstvu, arhitekturi, konstrukcijama, prostoru i životu. Bez obzira koliko je Ivo Kurtović težio mirnom arhitektonsko-slikarskom životu, nije ga mogao ostvariti, jer je živio u dinamičnom vremenu. Ne samo što je za vrijeme njegova života tehnologija snažno utjecala na stavove u urbanizmu i arhitekturi već su promijenjene četiri države i dva svjetska rata. Sagledavajući Kurtovićevu stvaralaštvo na prostoru Hrvatske vidljivo je da ga karakterizira inteligencija čitanja povijesti arhitekture Dalmacije te hrabrost projektanta u korištenju lokalnog građevnog materijala u modernističkom oblikovanju stambenih, odgojnih te zgrada za kulturu. U arhitekturi vješto je kombinirao potrebe investitora, funkciju, suvremenu tehnologiju, oblikovanje i materijal. U oblikovanju vila, posebno u Dalmaciji, volio je koristiti tradicionalni materijal – kamen. Bez obzira na protok vremena, njegova djela i danas zrače jasnoćom i svježinom projektantskih zamisli.

Kranjčević, Jasenka.

Ludwig Salvator von Habsburg i njegov doprinos razvoju turizma na hrvatskom

Jadrano // Zbornik radova 28. Međunarodnog znanstvenog skupa "Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu" / Godišnjak njemačke zajednice / DG Jahrbuch / Trischler, Renata (ur.). Osijek: Njemačka zajednica Zemaljska udruga Podunavskih Švaba u Hrvatskoj, Osijek, 2021., str. 177-191.

Sažetak: U radu se sagledava doprinos Ludwiga Salvatora von Habsburg (1847. - 1915.), austrijskog nadvojvode, razvoju turizma na hrvatskom Jadranu. Iako je bio član carske obitelji, Ludwig Salvator bio je strastveni putnik, istraživač te autor brojnih putopisnih knjiga, od kojih se neke odnose na hrvatsku obalu Jadrana. Kroz kritičku analizu njegovih putopisa te novinskih članaka o hrvatskom Jadranu, koji su objavljeni u časopisima Adria (1909. - 1913.) i Smotra Dalmatinska (1910.), u radu se zaključuje da je Ludwig Salvator svojim stvaralaštvom i djelovanjem pridonio promociji hrvatskog Jadrana, a time i razvoju turizma.

Kranjčević, Jasenka.

Turizam i zdravstvena sigurnost

// COVID-19: prijetnja i prilika za HR turizam - zbornik radova / Čorak, Sanda ; Gjurašić, Matina (ur.). Zagreb: Institut za turizam, 2021., str. 24 – 29.

Sažetak: Pandemija kao svjetska ugroza, pokazala je da je turizam snažno povezan i ovisan o zdravstvenim prilikama ne samo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj, već i na međunarodnoj razini. Stoga je za turizam (u ovim uvjetima) sve više važna percepcija o kvalitetnoj zdravstvenoj sigurnosti i uslugama.

Krešić, Damir; Gjurašić, Matina.

Hoćemo li nakon COVID-19 sve više govoriti o Slow turizmu?

// Izazovi destinacijskoga menadžmenta i imaginacija turizma budućnosti: Prilagodba destinacijskih menadžment organizacija COVID-19 okruženju / Golja, Tea (ur.). Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, 2021., str. 211-220.

Sažetak: Poglavlje obrađuje temu "sporog turizma", pojavu, razvoj i ciljeve te usporedbu sa masovnim turizmom. Svrha je poglavlja istaknuti obilježja i prednosti "sporog turizma" koje turistička destinacija može iskoristiti ukoliko su svi dionici uključeni.

Marković Vukadin, Izidora;
Čarić, Hrvoje; Ozimec, Roman.

**Utjecaj i reperkusije COVID-19
krize na destinacije zaštićenih
prirodnih područja //**

COVID-19: prijjetnja i prilika za
HR turizam - zbornik radova /
Čorak, Sanda ; Gjurašić, Matina
(ur.). Zagreb: Institut za turizam,
2021., str. 19-24.

Sažetak: Sama pojava Korona virusa neposredna je posljedica promjena korištenja zemljišta (krčenje šuma, fragmentacija staništa i rastuća poljoprivreda povećavaju kontakte između ljudi i drugih životinja) koje su ključni pokretač nastajanja zoonotskih bolesti (The International Union for Conservation of Nature [IUCN], 2020). Zbog toga zaštićena područja i zakoni o zaštiti okoliša moraju biti dio naše globalne strategije za smanjenje ili sprječavanje budućih epizoda bolesti. Usljed COVID-19 pandemije i epidemioloških preporuka koje uključuju prvenstveno fizičko, ali i socijalno distanciranje, turizam u svim tipovima destinacija je u fazi stagnacije ili pada. Isto se dešava i u destinacijama zaštićenih prirodnih područja koja u suštini predstavljaju prostor za boravak u zdravom okolišu sa smanjenom socijalnom interakcijom. No zbog ograničenog kretanja kako stranih tako i domaćih turista i posjetitelja, ovaj potencijal zaštićenih područja se ne može ostvariti. S druge strane svakodnevno svjedočimo relativno intenzivnom korištenju urbanih zelenih površina u kojima nije moguće postići jednaku razinu socijalnog distanciranja. Navedeno govori da ljudi imaju intenzivnu potrebu za boravkom u prirodnom okolišu, te će se smanjenjem restrikcija potražnja za boravkom u prirodi prelići i u ostala prirodna područja van urbanih i suburbanih područja.

Mataković, Hrvoje.

**Tourism Data in Croatia
Assessed by Benford's Law //**
Journal of Public Administration,
Finance and Law, doi:10.47743/
jopaf1-2021-19-13, 19 (2021),
str. 166-184.

Sažetak: Tourism data is crucial for effective tourism management since it enables national and local authorities to shape public policies in tourism and also enables the tourism industry to make appropriate business decisions. In 2016 new tourism data information system, called eVisitor, was introduced in Croatia, and this new system significantly eased collection and data processing. The aim of this paper is to assess the quality of statistical data on tourist traffic and to determine whether the technical improvement of the data collection system, which eased reporting on tourist traffic to information providers, contributed to the quality of collected data. This is done by applying Benford's distribution of first digits, i.e. Benford's law, to the collected data. Benford's law is based on the thesis that the first digits in numbers are not uniformly distributed and gives an expected pattern of numbers in the tabular data. Data that is not manipulated, accidentally or intentionally, should follow Benford's distribution of first digits, and deviations from Benford's distribution indicate that the data is compromised in some way. The conducted analysis has shown that the introduction of a new user-friendly data system did not affect the quality of collected data, but that the origin of the tourists was more important: data for domestic tourists have shown a statistically significant deviation from the expected Benford's distribution, so it can be concluded that their quality is lower than the data for foreign tourists.

Marković, Suzana;
Raspor Janković, Sanja;
Gjurašić, Matina.

**Kvantitativna analiza
emocionalnog doživljaja
gostiju u restoranima
Opatijske rivijere //**
Oeconomica Jadertina, 1 (2021),
doi:10.15291/oec.3384,
str. 19-40.

Sažetak: U ekonomiji doživljaja ljudi više ne kupuju proizvode i usluge, nego iskustva koja im pružaju snažne emocionalne i iskustvene reakcije. Iako se koncepti kvalitete usluga i zadovoljstva klijenta istražuju niz godina, i dalje se nalaze u fokusu znanstvenih i stručnih istraživanja. Međutim, malo je radova koji mjere i istražuju emocionalni doživljaj gostiju u restoranima. Stoga je cilj ovoga rada iscrpno analizirati dosadašnja istraživanja koja se bave ovim konceptima i razviti instrument DINEXPE za mjerenje emocionalnog doživljaja gostiju u restoranu. U tu svrhu razvijen je upitnik koji se sastoji od 35 varijabli, a u analizi prikupljenih podataka primijenjene su metode statističke analize. Uzorak čini 195 gostiju restorana koji su posjetili gastronomski festival u Lovranu (Opatijska rivijera) u travnju 2018. godine. Rezultati ovoga istraživanja pomoći će voditeljima restorana u hrvatskom turizmu, pa i šire, u razumijevanju svojih gostiju te u dizajniranju kvalitete usluga koja će biti u skladu s njihovim očekivanjima.

Kranjčević, Jasenka.

Turizam u Splitu krajem 19. i početkom 20. stoljeća //
Kulturna baština: časopis za pitanja prošlosti splitskoga područja, 46 (2020), str. 117-139.

Sažetak: U dosadašnjim istraživanjima o Splitu izostalo je ono koje se odnosi na razvoj turizma i turističku ponudu u Gradu. Rad se temelji na istraživanju hrvatske, njemačke, talijanske i engleske literature, odnosno časopisa, knjiga, turističkih vodiča i reklama pojedinih destinacija ili ugostiteljskih objekata. Kako bi se što kvalitetnije sagledao razvoj turizma u Splitu od sredine 19. stoljeća do 1918. na početku rada iznesen je osvrt na turističko gospodarske prilike na istočnoj obali Jadrana i u Dalmaciji, što je služilo kao podloga za bolje razumijevanje promocije i turističke ponude. Svakako da rezultati turizma ovise o brojnim vanjskim i unutarnjim čimbenicima. Uzlet turizma u Splitu naglo je prekinut Prvim svjetskim ratom.

3.3. OSTALI RADOVI - 9

**Ambrušec, Martina;
Vodanović Lukić, Ives.**

Smart strategies for sustainable tourism in Lively cultural DESTinations (S.LI.DES) // 3rd International Congress Age of New Economy and New Jobs - Blue Economy and Blue Innovation / Russo, Andrea ; Jozić, Slaven ; Vrdoljak Tomaš, Ana ; Raguž, Željka ; Škare, Zorana (ur.). Split : Healthy City, 2021., str. 79-80.

Sažetak: In normal, pre-pandemic times, many cultural destinations experienced damaging pressure on local cultural and natural heritage, as well as on the quality of life of the local community, especially during peak season and special events. The spatial and temporal concentration of visitor flows was the most common problem among these destinations. The problem was even more serious in coastal cities that are also home ports or ports of call, such as those on the Adriatic coast, where cruise tourism often contributes to increasing the volume of visitor flows already present in the area. Aware of this, the partner cities of the project S.LI.DES (Dubrovnik, Šibenik, Venice, Ferrara, and Bari) agreed to plan and build a common knowledge system to support their decision-making processes and develop appropriate transnational strategies, by involving a group of technical partners (Ca' Foscari University of Venice- Department of Management, Ciset- International Centre of Studies on Tourism Economics, Institute for Tourism, CAST- University of Bologna, Ecpa- Service and Training Agency, and Craft College- Institution for adult education Subsidiary Rijeka). In order to realize this goal, S.LI.DES partners decided to develop a Smart Destination Ecosystem as a method to dynamically analyse different aspects of the cultural heritage of the project destinations, monitor visitor mobility patterns, and identify the potential of valuable skills and "know-how" to enhance the visitor experience.

Kranjčević, Jasenka.

The Sokol (Falcon) Movement in Croatia Using the history of sport and tourism for territorial development //
The 7th IRNIST Conference Opportunity Sport Tourism and Territorial Development / Sobry, Claude (ur.). Lille - Roma: IRNIST, Sapienza University of Roma, 2021., str. 44-45.

Sažetak: Influenced by the globalization of sports in Croatia and in the world, there is a noticeable neglect of research on the history of sport and tourism at the local, regional, national and international level which could be used as experience in planning territorial development. Following the example of the Czech Republic, the Sokol (Falcon) movement was founded in Croatia, first in Zagreb in 1874 and later on in other Croatian cities. Main goals of the Sokol movement were to promote physical, moral and intellectual development as well as to spread national consciousness among the Slavic peoples. The paper aims to test whether the Sokol movement in Croatia, in addition to contributing to the development of sports and political identity, also contributed to the integration of sport and tourism on multiple levels. Although the Sokol movement no longer exists (ceased to exist after WWII), several questions arise. Has the history of the Sokol movement been recognized as heritage and is it possible to use history lessons for planning territorial development as well as for checking the activities planned to connect sports and tourism? Historical methods were used to research the history of sport and tourism: i) identifying the activities of the Sokol movement in Croatia until World War I, ii) describing the activities of the Sokol movement in planning territorial development in Croatia, and iii) reviewing the use of historical experience

for territorial development planning purposes as a mechanism for checking the link between sports and tourism.

Kranjčević, Jasenka.

Traditional sports and games as a resource for the sports tourism strategy: the case of Croatia // 2nd International Conference of Sustainable Sports Tourism in Egypt 2020 / Hodeck, Alksander ; Tuchel, Jacqueline ; Hente, Luisa ; Abdelkarim, Osama ; Belal, Mayada ; El Beih, Sarah (ur.). Chemnitz, Germany: Chemnitz University of Technology, Professorship of Social Science Perspectives of Sport, Physical Activity and Health Promotion, 2020., str. 15-15.

Sažetak: For TSGs to be seen as a resource for designing the sports tourism strategy, the first step is to make an inventory of TSGs and TSG events at the national level in order to see their spatial distribution and develop strategic guidelines for their definition, sport tourism recognition, preservation, affirmation and improvement. In this way, they can gain new meaning and a new function at the national level. By activating TSGs through sports tourism and linking them with health care, education, culture and ecology, they can contribute to the preservation of sports, cultural and tourism identity and sustainable development.

Kranjčević, Jasenka.

“Multi-kulti” turizam: između povijesti turizma i povijesti arhitekture // Šesti kongres hrvatskih povjesničara / Agičić, Damir ; Galović, Tomislav (ur.). Rijeka: Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Zagreb ; Društvo za hrvatsku povjesnicu, Zagreb ; Sveučilište u Rijeci, 2021., str. 131 – 131.

Sažetak: Predmet izlaganja je sagledavanje angažmana arhitekata te unašanje nove kulture gradnje za potrebe turizma na hrvatskom Jadranu krajem 19. i početkom 20. stoljeća. Investicije u turizmu zahtijevale su brzinu u gradnji te detaljno razrađene složene arhitektonske projekte (osiguranje vodovoda i odvodnje, rasvjeta, primjena tehnologije u kuhinjama – čuvanje hrane, pripremanje hrane, pranje suđa i sl.). Neka naselja, poput Opatije i Lovrana, zbog investicija u turizmu u kratkom vremenu promijenila su svoj izgled. Zgrade za potrebe turizma trebale su zadovoljiti tehničke, funkcionalne, higijenske, estetske, protupožarne i kulturne potrebe turista. U zaključku se prezentiraju projekti hotela koje su projektirali arhitekti iz današnje Austrije, Italije, Češke, Mađarske i dr. zemalja te se povezuje povijest turizma, povijest turističke arhitekture i kultura gradnje.

**Krešić, Damir;
Gjurašić, Matina.**

Slow Tourism - A Systematic Literature Review // Communication Management Forum 2021.; Zagreb, Hrvatska, 2021.

Sažetak: The COVID-19 pandemic has been unprecedented in its scale, affecting almost all countries concurrently. Governments all over the world have imposed travel restrictions for inbound and outbound travels, major cities have been placed under lockdown, and vacation destinations have become off-limits to reduce the spread of the virus. While the pandemic's full impact on the tourism and hospitality sector has yet to be seen, these things remain clear: tourism and traveling will not be the same. The crisis is an opportunity to rethink tourism for the future. Many countries are now developing measures to build a more resistant and resilient post-COVID-19 tourism economy. These include preparing plans to support the sustainable recovery of tourism, promoting the digital transition, and move to a greener tourism system. “Slow tourism” provides such a concept. It is perceived as a new type of sustainable tourism and a promising alternative to mass tourism with which tourists, destination managers, and tourism service providers are willing to engage. It is committed to creating a more human, environment-friendly, and more powerful place for life. In academic research, there is little consensus on what “slow” actually means and how it is practiced or interpreted in relation to different tourism contexts, cultures, and mobilities. Therefore, this study aims

to explore the concept of “slow tourism”, its evolution, current scope, and its potential in the process of post-COVID-19 tourism recovery. The study adopts a systematic literature review and bibliometric analysis of the Scopus database. The articles published from 2011 to 2021 in English peer-reviewed academic journals were analyzed. The current research excluded publications from major conferences, books, book chapters, and dissertations. Findings deliver significant insights about prior research and indicate that opportunities for future research on “slow tourism” are related to sustainability and authentic travel experience.

Opačić, Vuk Tvrtko;
Marković Vukadin, Izidora;
 Koderman, Miha.
Comparison of management systems in protected areas of Croatia and Slovenia: are there possibilities for the establishment of cross-border protected areas? //

International scientific online conference: “Geographical research of the landscape and modern forms of tourism II” - Conference proceedings - Book of abstracts / Gregorová, Bohuslava ; Hronček, Pavel ; Žoncová, Michaela (ur.). Banská Bystrica: BELIANUM, publisher of MBU in Banská Bystrica ; Faculty of Natural Sciences, Department of Geography and Geology, Banská Bystrica, 2021., str. 67-67.

Sažetak: Management of protected areas is an interesting topic to compare between Croatia and Slovenia, as the two countries shared the same socio-economic context of development during the period of socialist Yugoslavia, a similar post-socialist transition, followed by EU accession. Although a similar management system for protected areas might to be expected, numerous differences have been identified between the two neighbouring countries. These differences can be seen in definitions of particular categories of protected areas, as well as in management systems. A centralised (top-down) approach in the management is found in Croatia, which is mostly characteristic for national and nature parks: two categories of protected areas with the highest tourism flow. On the other hand, a relatively decentralised management system (bottom-up) has been identified in Slovenia, which is primarily expressed in protected areas of lower categories of protection. These differences can be seen in varied integration of protected areas into the tourism supply, as well as in the forms and spatial implications of tourism in protected areas. One of the objectives of management of protected areas is the recognition of potential pressures resulting from intensive tourism valorisation, as well as prevention methods, therefore it is important to note differences in approaches in order to manage negative implications. In addition to comparison of management systems for protected areas of Croatia and Slovenia, the paper also elaborates proposals for spatial and managerial integration of protected areas located along the border, with the aim of creating cross-border protected areas. The research identified certain border areas between Croatia and Slovenia, which can, according to natural geographic homogeneity and conservation goals, form the basis for cross-border cooperation via nature protection in the future.

Marković Vukadin, Izidora;
Gjurašić, Matina; Damir Krešić;
Mikulić, Josip.

Transformation of tourism after COVID19 pandemic; attitudes of the local community // Communication management forum 2021; Zagreb, Hrvatska, 2021.

Sažetak: The COVID-19 pandemic is an unprecedented global crisis. Countries around the world have implemented population movement restrictions to slow the spread of severe acute coronavirus respiratory syndrome and prevent health systems from being overloaded ; and most also declared a full or partial lockdown. International, regional and local travel restrictions immediately affected national economies, including tourism systems, ie. international travel, domestic tourism, one-day visits and segments as diverse as air transport, cruises, public transport, accommodation, cafes and restaurants, congresses, festivals, meetings or sporting events, which have directly affected the local community by reducing income. The outbreak of the COVID-19 pandemic affected destinations at different stages of tourism development, some of which fell into a whirlwind of overtourism and negative impacts of tourism in the pre-pandemic period. These pressures were particularly evident in Dubrovnik, where the urban core was recognized as one of the main centres of excessive tourism, with particular emphasis on reducing the quality of life of the local community. Numerous scientific papers and academic discussions in pandemic times state that we are at a crossroads between unsustainable tourism before the pandemic and sustainable tourism strategies, policies and products of the new age. The transformation of existing tourism through the analysed works can be reduced to two basic perspectives: reducing the number

of tourists in existing destinations through the development of sustainable but at the same time high value added products, and the development of new destinations based on existing tourism products. At the same time, the role of the local population in tourist destinations is recognized as extremely important due to the direct contact they have with visitors, especially when it comes to urban destinations. In addition, the local population is an important interest group and the quality of the tourist destination and tourist product will depend on its satisfaction or dissatisfaction with tourism development and participation in it, which is further emphasized in times of crisis. On the other hand, stakeholders responsible for tourism management and development planning and representing the public interest often ignore the attitudes of local community although they are an important part of successful tourism development, especially in tourism decision-making strategies during and after the Covid-19 pandemic. Therefore, this paper seeks to gain more knowledge about the support and attitudes of the local population to the changes that could occur as a result of the desire of the governing bodies of the destination for the transformation of tourism, on the example of Dubrovnik. The paper will analyse recent literature on the Covid-19 pandemic and the transformation of tourism, and provide a systematic overview of recent directions of transformation. Furthermore, the implementation of the survey will determine the level of support for the transformation of tourism of the inhabitants of Dubrovnik, as well as the potential directions of transformation.

Marković Vukadin, Izidora;
Martinjak, Jasminka;
Nujić, Lidija; Fio Firi, Karmen;
Mustać, Marija; **Marušić, Zrinka;**
Baniček, Maja.

**The importance of
communicating scientifically
based facts in times of crisis,
examples of earthquakes
in Zagreb and Petrinja //**
Communication management
forum 2021
Zagreb, Hrvatska, 2021.

Sažetak: Natural disasters, including earthquakes, have a strong impact on the safety of individuals, and thus arouse significant interest, especially of affected persons, to be informed about the causes of earthquakes, consequences and future geological events. For these reasons, crisis communication is extremely important, with special emphasis on the communication of scientifically based facts through the official channels of scientific institutions. For this purpose, we aim to analyze the modalities of communication of scientific and professional institutions in the field of geology, geophysics and seismology in Croatia, as well as the importance of their clear presentation through official communication channels. This work focuses on communication of scientifically based facts through official web sites of selected institutions and through social media of those institutions, especially during two recent natural crisis events in Croatia, the earthquake in Zagreb area on March 22, 2020 and the earthquake in Petrinja area on December 29, 2020. The contents communicated on these channels can be divided to: contents for the general population, contents for the media, and contents for the academic community. Furthermore, the quantitative analysis in this work determines the goals of communication, as well as compliance with the theoretical settings of crisis communications. Immediately after the earthquakes the number of visits to the analyzed sites significantly increased, indicating that crisis and post-crisis communication management should focus on providing clear and simple information to a wide range of persons, with aim of reducing fear and panic and to help in increasing security of the, especially affected, residents.

Vodanović Lukić, Ives.

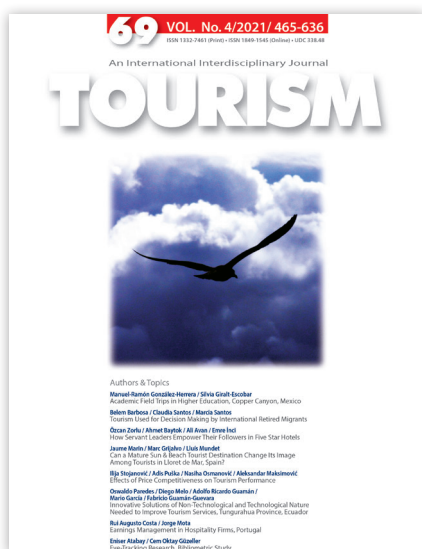
Spiritual dimension of tourism: Messages of the Holy See and Episcopal Conference of Croatia // EUGEO 2021, 8th EUGEO Congress on the Geography of Europe / Kučera, Zdeněk ; Siwek, Tadeusz ; Chromý, Pavel (ur.). Prag, 2021., str. 346-346.

Sažetak: Aims: Tourism is one of the dominant economic sectors in the world, and in Croatia its importance is growing year by year. The growth has also contributed to the many pressures, from environmental to social. By challenging the dominant paradigms of tourism research, this paper aims to show how religious perspective influences tourism (and vice versa), which goes beyond just religious tourism. Rather than taking primarily an economic view, Catholic Church, especially the Holy See and Episcopal Conference of Croatia, emphasise the spiritual and social dimensions of tourism as a global phenomenon. Methods: The paper is based on the content analysis of the available messages published on the occasion of World Tourism Day by Saint John Paul II (6 documents), Pontifical Council for the Pastoral Care of Migrants and Itinerant People (13 documents) and the Episcopal Conference of Croatia (9 documents) in the period from 1982 to 2019. Results: The main themes identified in the messages analysed can be grouped as follows: Tourism as an opportunity to meet the Lord, Tourism as an opportunity to meet oneself, Tourism as an opportunity to meet others and Tourism as an opportunity to meet nature. It arises that Catholic Church sees tourism as a place for inner reflection and contemplation of created things, leading to a greater understanding of God, but also of the environment. Moreover, tourism is perceived as an opportunity for integral self-development and physical and spiritual regeneration of human beings. The role of tourism that is most emphasised in the messages is the opportunity to connect with others, which includes cultural exchange, openness to diversity, and the Christian notion of hospitality and leisure. Conclusion: By offering guidelines for establishing more humane and spiritual tourism practises, Catholic Church contributes to existing tourism trends, especially those involving hopeful and transformative tourism.

4 IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I BIBLIOTEKA

IZDAVAČKE AKTIVNOSTI

Izdavačka djelatnost Instituta za turizam u 2021. godini bila je usmjerena na redovito izdavanje engleskog izdanja znanstvenog časopisa **TOURISM: An International Interdisciplinary Journal**.

Znanstveno-stručni časopis **TOURISM** drugi je najstariji časopis iz područja turizma na svijetu. Časopis izlazi od 1953. godine, a suradnja s Hrvatskom turističkom zajednicom (HTZ) vezana uz časopis datira iz devedesetih godina prošlog stoljeća, a formalizirana je Ugovorom o nakladništvu iz 2007. godine. Časopis **TOURISM** je bio u većinskom vlasništvu Hrvatske turističke zajednice do 2017. godine (51% HTZ i 49% Institut za turizam), a u sufinanciranju je do 2017. godine sudjelovalo i Ministarstvo znanosti i obrazovanja. U 2018. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja ukida financiranje za sve znanstvene časopise čiji su izdavači ili suizdavači javne ustanove i javna sveučilišta, uključujući i časopis **TOURISM**. Posljedično, srazmjerno veći dio financijskih obveza se osigurava iz vlastitih sredstava Instituta, pa Institut postaje većinskim vlasnikom časopisa (51%). Zbog smanjenog sufinanciranja časopisa od strane suizdavača Hrvatske turističke zajednice i ukidanja financiranja od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja Institut je povećao svoje sufinanciranje, međutim, potrebno je naći dodatne izvore financiranja kako bi časopis nastavio kontinuitet te kako bi bio još kvalitetniji.

Uredništvo engleskog izdanja časopisa (Josip Mikulić, Damir Krešić, Maja Šerić i Renata Tomljenović) i tijekom 2021. aktivno je radilo na poboljšanju kvalitete časopisa, što je zbog velikog broja međunarodnih časopisa u svijetu sve složeniji zadatak. Časopis uživa vrlo dobru reputaciju na nacionalnoj razini, gdje se u području društvenih znanosti nalazi u 10% najkvalitetnijih časopisa prema mjerilima Ministarstva znanosti i obrazovanja, dok je sve prepoznatljiviji i na međunarodnoj razini, gdje ga prema različitim kriterijima svrstavaju među prvih 20-30 najcjenjenijih časopisa u svijetu u području turizma. Časopis **TOURISM** jedan je od malobrojnih domaćih časopisa iz područja društvenih znanosti koji je referiran u obje najprestižnije citatne baze, tj. Web of Science (WOS-ESCI) te Scopus, dok se časopis u 2021. godini ukupno referirao u 13 međunarodnih baza te u domaćoj bazi HRCAK. Zbog sve većeg interesa autora iz inozemstva za objavljivanjem radova u časopisu, što je prouzročilo značajan porast potrebnog angažmana oko uređivanja, u 2021. godini je zamijenjen dotadašnji sustav za zaprimanje i uređivanje radova novim ScholarOne sustavom (Clarivate Analytics), kojega koriste najprestižniji znanstveni časopisi na svijetu.

U 2021. godini zaprimljeno je 212 novih radova te ukupno 312 radova (novi i revidirani radovi), što je na razini nekih od vodećih časopisa iz područja turizma u svijetu. U zadnjih nekoliko godina porastao je i broj članaka koji su nakon provedenog recenzentskog postupka odbijeni za objavu, pri čemu je omjer objavljenih i zaprimljenih radova u godini bio 19%. Porast zaprimljenih i odbijenih radova znatno povećava opseg potrebnog uredničkog rada, ali istodobno se časopis približava brojkama koje ostvaruju i drugi relevantni znanstveni časopisi u svijetu. Treba naglasiti da je časopis od 2021. godine uvršten u dvije kategorije Scopus citatne baze. Pored kategorije *Tourism, Leisure and Hospitality Management*, časopis se od 2021. rangira i u kategoriji *Geography, planning & development*. Svi pokazatelji bibliografske metrike u zadnjih nekoliko godina imaju trend porasta, što se može vidjeti i iz donjih pokazatelja.

Od 2021. nakladnik Institut za turizam postao je članom Crossrefa posredništvom Hrvatskog ureda za DOI.

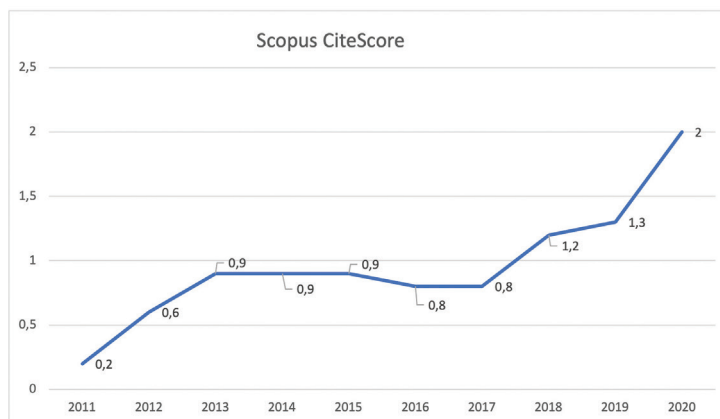
Tablica 1.
Rangiranje časopisa Tourism
prema Scopus CiteScore pokazatelju

Godina	CiteScore	Category rank	Ranked top%
2011.	0,2	65/68	95,59%
2012.	0,6	56/75	74,67%
2013.	0,9	51/81	62,96%
2014.	0,9	61/82	74,39%
2015.	0,9	64/82	78,05%
2016.	0,8	69/89	77,53%
2017.	0,8	71/100	71,00%
2018.	1,2	68/103	66,02%
2019.	1,3	76/119	63,87%
2020.	2,1	66/120	55%/39%
2021.*	2,1	tba	tba

Izvor: Scopus

* novi CiteScore će biti objavljen u lipnju 2022. godine;
ovo je privremena procjena temeljem CiteScore tracker-a.

Grafikon 1.
Rangiranje časopisa Tourism
prema Scopus CiteScore pokazatelju

U Tablici 1 i Grafikonu 1 prikazan je rang časopisa *Tourism: An International Interdisciplinary Journal* u dvije spomenute kategorije prema citatnoj bazi Scopus. Vidljiv je trend rasta kroz cijelo promatrano razdoblje, pri čemu od 2017. godine dolazi do ubrzanog rasta. Pritom, od 2021. godine, časopis prvi puta postiže rang u drugom kvartilu. Pokazatelj CiteScore računa se kao broj citata objavljenih radova u protekle četiri godine, podijeljeno s brojem radova objavljenih u istom razdoblju.

Tablica 2.
Statistika zaprimljenih radova

Godina	Broj novih radova zaprimljen u godini	Broj svih radova zaprimljen u godini	"Desk-rejection"	Broj radova poslan u recenziju	% "Deskreject"	"Broj objavljenih radova u godini"
2018.	115	na	41	74	35,65%	32
2019.	163	na	60	103	36,81%	34
2020.	261	333	134	127	51,34%	35
2021.	212	312	93	119	43,87%	40

Izvor: Interna evidencija i Clarivate Scholarone sustav

Podaci o zaprimljenim i procesuiranim radovima u zadnje četiri godine pokazuju veliko povećanje interesa za časopis što se ogleda u značajnom porastu broja zaprimljenih rukopisa. U usporedbi sa 2018. godinom, broj zaprimljenih radova u 2021. godini je porastao za 84%. Broj ukupno zaprimljenih radova (originalni radovi i revidirani radovi u postupku recenzije) je 312 (neki radovi koji su zaprimljeni u 2021. godini još uvijek su u postupku dorade i recenzije).

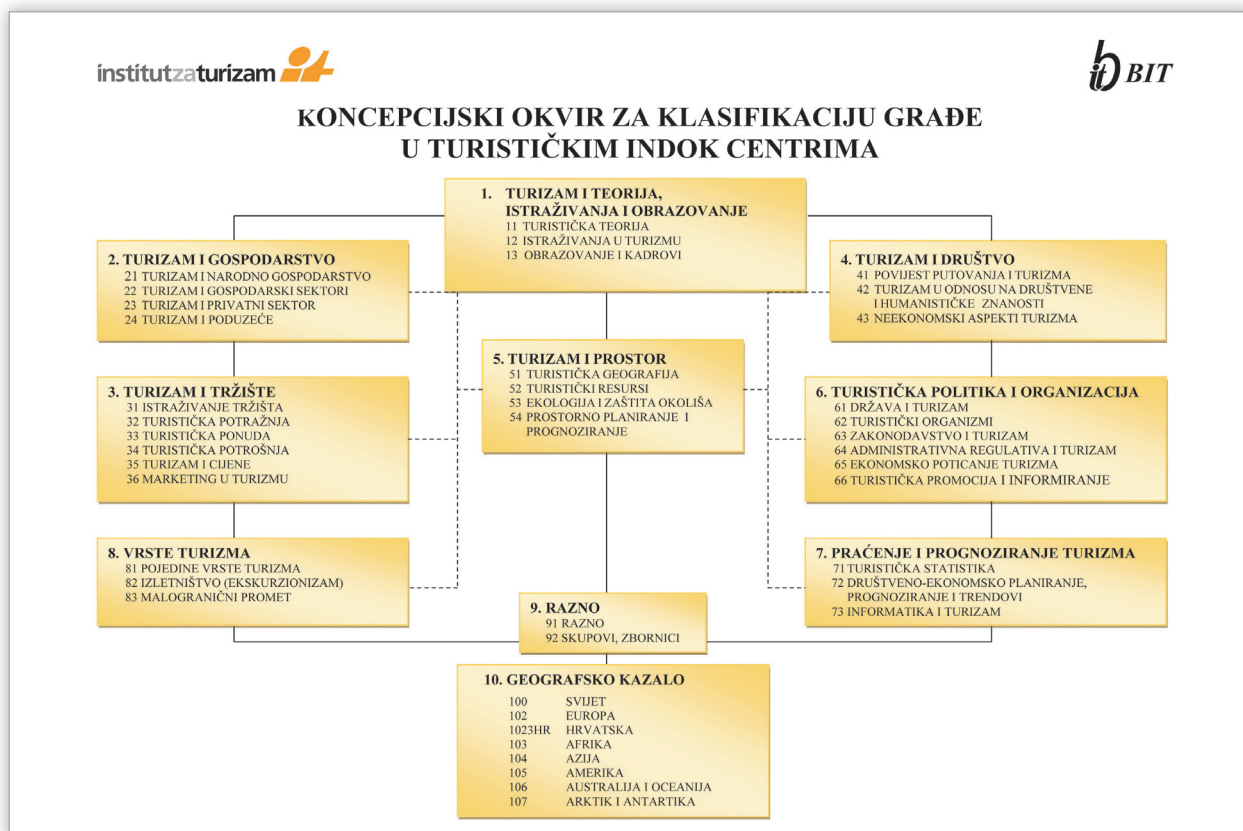
BIBLIOTEKA INSTITUTA ZA TURIZAM

U sastavu Instituta za turizam djeluje Biblioteka Instituta za turizam (BIT) kao informacijska i teorijska podrška interdisciplinarnom pristupu istraživanja fenomena turizma. Osim bibliotečnih djelatnosti u užem smislu, BIT obavlja čitav niz djelatnosti kao što je dokumentacijska djelatnost (briga o evidentiranju, obradi i pohrani produkata IT-a kao što su studije i drugi radovi suradnika IT-a, podrobna sadržajna i analitička obrada dokumenata, časopisa i zbornika), informacijsko-referalna djelatnost (aktivan rad sa suradnicima IT-a i vanjskim korisnicima, pretraživanje i pomoć u pronalaženju informacija, retrospektivna pretraživanja, selektivna diseminacija informacija) te sudjelovanje u izdavačkoj djelatnosti matične ustanove.

Istraživačka i znanstvena djelatnost podrazumijeva rad na dugoročnim projektima izgradnje specijaliziranog centra/ portala za turizam te istraživanje i objavljivanje znanstvenih radova na temu uloge knjižnica u turizmu. U BIT-u se sustavno radi na izgradnji međunarodno relevantne jedinstvene bibliografske baze podataka. Pri tome se koristi specijalna klasifikacijska shema za turizam - KST koja je osmišljena u Institutu za turizam, a koja odražava znanstveni pristup izučavanju fenomena turizma. 2021. godine pokrenut je projekt uvrštavanja digitalnog oblika studija Instituta za turizam u nacionalni repozitorij DABAR (Digitalni akademski arhivi i repozitoriji).

Godine 2021. BIT je prihvatio više od 500 primjeraka iz donacije turističkih vodiča i prospekata iz različitih zemalja ALEXANDER LASLO. Ukupno je tijekom 2021. godine zaprimljeno 539 jedinica omeđenih publikacija i 41 naslov periodike. Uz to zaprimljena su i 24 nova naslova studija Instituta za turizam što čini ukupno 1.503 studije. Proveden je djelomičan otpis knjižnične građe tako da na kraju 2021. godine fond Biblioteke broji 16.124 svezaka knjižnične građe.

5 PROJEKTI ZA JAVNI SEKTOR I TURISTIČKO GOSPODARSTVO

Institut za turizam je u 2021. godini izradio niz različitih projekata, najčešće planskih i razvojnih dokumenata za javni sektor i turističko gospodarstvo važnih na međunarodnoj, nacionalnoj kao i na regionalnoj i lokalnoj razini.

Na regionalnoj i lokalnoj razini nastavljena je suradnja sa županijskim i lokalnim turističkim zajednicama u izradi planskih, strateških dokumenata razvoja turizma, uz nekoliko specifičnih projekata kojima se ostvaruje razvoj nekog određenog turističkog proizvoda. Navedenim projektima Institut za turizam **ostvaruje svoj strateški cilj – znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora.**

Također je potrebno naglasiti da je Institut za turizam u 2021. godini završio 18 projekata za javni sektor i turističko gospodarstvo. Manji broj projekata u 2021. godini direktna je posljedica pandemije bolesti COVID-19, čije su posljedice osobito jako pogodile resor turizma što je uzrokovalo usporavanje gospodarske aktivnosti u turizmu te manji broj ugovorenih projekata za turističko gospodarstvo.

LISTA PROJEKATA ZAVRŠENIH U 2021. GODINI

Akcijnski plan za razvoj eno-gastronomskog turizma u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Voditelj:
Snježana Boranić Živoder

Projekt polazi od trendova na tržištu eno i gastronomskog turizma. Potom se analizira resursna osnova za razvoj enogastronomije u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Slijedi SWOT analiza te se definiraju jedinstvena obilježja enogastronomije u Županiji. Projekt završava planom aktivnosti za unapređenje eno i gastronomske ponude.

Priprema i provedba edukacija GRUPA II na temu: Ruralni turizam /priprema predavanja- edukativnih paketa za lokalno stanovništvo; Upravljanje posjetiteljima /priprema i održavanje seminara za lokalnog vodiča

Voditelj: Jasenka Kranjčević

Edukativni paket o ruralnom i zelenom turizmu sastojao se od tri zasebne edukacije na temu Ruralnog i zelenog turizma: za lokalno stanovništvo, zatim za zaposlenike Javne ustanove za zaštićena područja prirode Bjelovarsko-bilogorske županije i Turističke zajednice Čazme.

Grad Čazma u sklopu projekta Čazma Natura (financiran od EU iz Europskog fonda za regionalni razvoj - EFRR) planirao je edukaciju za tri ciljne skupine o ruralnom i zelenom turizmu. Ciljne skupine su lokalno stanovništvo, Turistička zajednica Čazme i Javna ustanova za zaštitu prirode. Cilj predavanja - prezentacije bio je da se polaznici upoznaju su trendovima, potencijalima i mogućnostima ruralnog prostora općenito i ciljanog ruralnog prostora (područje Bjelovarsko-bilogorske županije).

Studija održivosti razvoja turizma i prihvatnog kapaciteta s akcijskim planom grada Malog Lošinja

Voditelj: Hrvoje Carić

U skladu s postojećom najboljom stručnom i znanstvenom praksom izraditi Studiju održivosti razvoja turizma i prihvatnog kapaciteta s akcijskim planom grada Malog Lošinja.

“Studija održivosti razvoja turizma i prihvatnog kapaciteta s akcijskim planom Grada Mali Lošinj” je:

1. Analizirala ključne pokazatelje razvoja (fizički, infrastrukturni, demografski, socio-kulturni, ekonomski);
2. Analizirala istraživanje stavova lokalnog stanovništva i turista
3. Analizirala sekundarne izvore podataka - prostorno planska dokumentacija, razvojni strateški dokumenti, izvješća javnih poduzeća i drugi relevantni stručni i znanstveni radovi;
4. Detektirala ograničenja, ‘uska grla’ i negativne utjecaje koji determiniraju prihvatni kapacitet;
5. Opisala alternativne razvojne scenarije u cilju određivanja granica prihvatljivih promjena, odnosno određivanje raspona prihvatnog kapaciteta;
6. Izradila Akcijski plan u cilju minimiziranja negativnih utjecaja turizma i sprečavanja onih oblika turističkog razvoja koji bi mogli ugroziti održivost destinacije.”

**Revizija dokumenta:
Strateške smjernice razvoja
turizma grada Vukovara u
vremenu od 2016. do 2020.
godine**

Voditelj:
Snježana Boranić Živoder

U dokumentu su revidirani podaci vezani uz analizu stanja turizma, tržišnih trendova i obilježja turističkih proizvoda. Sukladno novoj analizi situacije izrađeni su SWOT analiza, vizija i ciljevi razvoja turizma. Također je revidirana koncepcija razvoja turizma. Shodno novim okolnostima i realizaciji prethodno definiranih aktivnosti definirane su nove operativne razvojne strategije i mjere, te terminski plan potreban za njihovu realizaciju.

**Analiza stanja sustava
turističkih zajednica i
mogućnosti unapređenja
upravljanja destinacijom
kroz udruživanja na području
Vukovarsko-srijemske
županije**

Voditelj:
Snježana Boranić Živoder

Projekt je obuhvatio analizu obilježja turizma u Županiji, trendove na turističkom tržištu, analizu sustava turističkih zajednica i stanja upravljanja turizmom. Posebno su analizirani indeksi turističke razvijenosti za destinacije u Županiji te relevantni zakonski okvir. U dokumentu su predložena udruživanja JLS-ova i TZ-a na području Vukovarsko-srijemske županije. Također je detaljno opisana uloga udruženih turističkih zajednica u razvoju turističkih proizvoda.

**Upravljanje kvalitetom
turizma Međimurske županije**

Voditelj:
Neda Telišman-Košuta

Polazeći od metodologije Integriranog upravljanja kvalitetom u turizmu, projekt se bavi uvođenjem elemenata upravljanja kvalitetom turizma u Međimurskoj županiji. U tom smislu, u sklopu projekta postavljene su metodologije i provedene aktivnosti evaluacije strateških dokumenata, istraživanja percepcije različitih dionika o kvaliteti turističke ponude te evaluacije informacijskog sustava u turizmu. Sukladno provedenim aktivnostima isporučeni su sljedeći zasebni izvještaji: (1) Evaluacija implementacije strateških dokumenata Međimurske županije u turizmu: Masterplan razvoja turizma do 2020. i Strateški marketing plan turizma 2014.-2020.; (2) Stavovi lokalnih dionika u turizmu o kvaliteti turističke ponude Međimurske županije - 2021.; (3) Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj TOMAS 2019: Obilježja turističke potražnje u Međimurskoj županiji; (4) Stavovi lokalnog stanovništva o turizmu Međimurske županije - 2021.; (5) Metodološki okvir Informacijskog sustava turizma Međimurske županije (MŽ:IST); (6) Posebni izvještaj: Imidž projekt Goričan. Provedene su dvije radionice s dionicima u Županiji, vezane uz prezentaciju Imidž projekta Goričan i prezentaciju cjelovitog projekta. Također su izrađeni Godišnji izvještaj evaluacije kvalitete - 2021. te Destinacijski plan kvalitete u turizmu 2021.-2027.

**Procjena izvodljivosti za
održivo upravljanje turizmom
u Crnoj Gori u okviru projekta
GEF ADRIATIC**

Voditelj:
Zoran Klarić

Procjena izvodljivosti za održivo upravljanje turizmom u Crnoj Gori sastoji se od tri osnovna dijela. U prvom dijelu se nakon uvodnih razmatranja obrazlaže pristup izradi dokumenta i navode ciljevi procjene izvodljivosti, a objašnjava se i koncept održivog upravljanja turizmom prema metodologija PAP-RAC-a te polazne osnove za održivo upravljanje turizmom u obalnom području Crne Gore. Drugi dio fokusiran je na glavne ograničavajuće faktore budućeg razvoja turizma u Crnogorskom primorju, koji uključuje osnovne značajke aktualnih promjena, probleme vezane uz porast turističkog prometa, izgrađenost i povećanje pritiska na plaže te problematiku prometne i komunalne infrastrukture. Treći dio nakon procjene aktualnog stanja prihvatnog kapaciteta crnogorskog obalnog područja i ukazivanja na promjene u svjetskom turizmu pod utjecajem pandemije koronavirusa pruža opće preporuke za buduću razvoj turizma u skladu s novim okolnostima za Crnogorsko primorje u cjelini i po pojedinim općinama s posebnim osvrtom na režim kretanja kruzera u Kotorsko-Risanskom zaljevu.

**Pripreme i provedbe edukacija
GRUPA II - ruralni turizam;
upravljanje posjetiteljima**

Voditelj:
Jasenka Kranjčević

Edukativni paket o ruralnom i zelenom turizmu sastojao se od tri zasebne edukacije na temu Ruralnog i zelenog turizma: za lokalno stanovništvo, zatim za zaposlenike Javne ustanove za zaštićena područja prirode Bjelovarsko-bilogorske županije i Turističke zajednice Čazme.

Grad Čazma u sklopu projekta Čazma Natura (financiran od EU iz Europskog fonda za regionalni razvoj - EFRR) planirao je edukaciju za tri ciljne skupine o ruralnom i zelenom turizmu. Ciljne skupine su lokalno stanovništvo, Turistička zajednica Čazme i Javna ustanova za zaštitu prirode. Cilj predavanja - prezentacije bio je da se polaznici upoznaju su trendovima, potencijalima i mogućnostima ruralnog prostora općenito i ciljanog ruralnog prostora (područje Bjelovarsko-bilogorske Županije).

**Usluga vanjskih stručnjaka
za razvoj projekata 4. stupa
"ODRŽIVI TURIZAM" Strategije
EU za jadransku i jonsku regiju
(EUSAIR) u okviru projekta
EUSAIR Facility Point - Grupa 2**

Voditelj:
Renata Tomljenović

U okviru ugovora, razrađen je projekt "Integrirano održivo upravljanje turističkim destinacijama u AIR -u" (DES_AIR). Razvili smo cjeloviti prijedlog projekta na temelju projektne ideje koju je dala i odobrila Tematska upravljačka skupina 4: Održivi turizam Strategije Europske unije za Jadransko -jonsku regiju - EUSAIR). Ukratko, ideja projekta bila je povećati kvalitetu obrazovanja za integrirano održivo upravljanje destinacijom i poboljšati uvjete za pametnu specijalizaciju, diverzifikaciju turističke ponude (razvoj proizvoda od posebnog interesa), inovacije i razvoj ljudskog kapitala, kako bi se doprinijelo jačanju konkurentnosti zemalja EUSAIR -a. Projekt je polazio od premise da je integrirano upravljanje destinacijom ključno za pametnu specijalizaciju EUSAIR odredišta, visokokvalitetnu raznolikost proizvoda, usklađeno planiranje odredišta i održivost lokalnih zajednica, poduzeća i resursa.

U okviru projekta dostavljena su tri fazna i završno izvješće, zajedno s prijedlogom projekta u obrascu programa ADRION. Završno izvješće razrađuje svaki korak razvoja prijedloga i savjetovanja s dionicima, od definicije okvira projekta, svrhe i relevantnosti, ciljeva i zadataka, do plana rada, glavnih aktivnosti i stvaranja partnerstva. Izvješće također uključuje definiciju rezultata projekta i glavnih ishoda te financijskog okvira, te studiju izvedivosti. Ukupno, definirano je pet radnih paketa, gdje se prvi i peti bave upravljanjem projektom, odnosno širenjem/vidljivošću rezultata projekta, dok su ostali: analiza i ponovna procjena turističkog obrazovanja u zemljama AIR -a (WP 2), Razvoj obrazovnog programa DES_AIR (WP3) i pilotiranje u WP4.

**Strategija razvoja turizma
Opštine Bar - Crna Gora**

Voditelj:
Ivo Kunst

Polazeći od SWOT analize, izvedene su ključne strateške prednosti na koje bi dionici turističkog razvoja Opštine Bar dugoročno trebali igrati, odnosno strateški nedostaci koje bi valjalo minimizirati u dolazećem razdoblju.

Nadalje, SWOT analiza je poslužila i kao dobra podloga za definiranje koncepcije razvoja turizma cijelog projektnog područja i to kako njegovog prostornog i tematskog, tako i vremenskog i prostornog aspekta. Operacionalizacija predložene razvojne koncepcije kroz fazni razvoj određenog broja projekata podizanja destinacijske konkurentnosti, ali i sustavno provođenje preporučenih aktivnosti u sferi operativnog marketinga i destinacijskog upravljanja trebala bi na cijelom prostoru obuhvata projekta osigurati postupan, međusobno koordiniran, a time i dugoročno održiv razvoj turističke aktivnosti.

Rekonstrukcija planinarskog doma Vošac - Biokovo: tržišna prefeasibility studija

Voditelj:
Ivo Kunst

Projekt sanacije, funkcionalne rekonstrukcije i sadržajne modernizacije planinarskog doma "Pod Vošcem" vrlo dobro korespondira sa suvremenim tržišnim pozicioniranjem, strukturom sadržaja i načinom opremanja dobro etabliranih planinskih smještajnih objekata u nekoliko zapadnoeuropskih država.

Samim tim, razmatrani će se objekt moći uspješno tržišno pozicionirati, osobito na rastućem tržištu specijalnih interesa. Udovoljavanje potrebama različitih, međusobno diversificiranih potrošačkih skupina trebalo bi, u konačnici, rezultirati i vrlo dobrim operativnim i financijskim performansama objekta.

Robusnost predvidivih poslovnih performansi razmatranog projekta dodatno je testirana i kroz analizu osjetljivosti. Posebno su analizirani slučajevi smanjenja ukupno ostvarenih poslovnih prihoda za 10%, odnosno povećanje troškova sanacije, rekonstrukcije i modernizacije za 10%. Provedena analiza u oba je slučaja pokazala vrlo zadovoljavajuću otpornost projekta na testirane činitelje rizika.

Radionice u ruralnom turizmu (A1.1.) u okviru projekta "Skrivena blaga ruralnog turizma"

Voditelj:
Snježana Boranić Živoder

Projekt se sastojao o osam radionica u trajanju od dva dana. U okviru radionica obuhvaćene su teme: pokretanje ruralnog turizma - zakonski okvir i mogući izvori financiranja, trendovi u ruralnom turizmu, obilježja turističke potražnje, primjeri dobre prakse u ruralnom turizmu, kulturna baština i kako je interpretirati, marketing ruralnog turizma. Polaznici su bili vlasnici OPG-ova i zainteresirani za uključivanje u razvoj turističke ponude.

Strategija razvoja turizma Virovitičko-podravске županije do 2030. godine

Voditelj:
Snježana Boranić Živoder

Projekt je obuhvatio analizu postojećeg stanja turizma i analizu trendova na tržištu, važnih za promišljanje turističkog razvoja. Potom je izrađena SWOT analiza te su definirane strateške prednosti i nedostaci. Obradeni su primjeri dobre prakse u području razvoja turističkog proizvoda. U strategiji razvoja turizma uključena su načela razvoja, vizija i ciljevi, brend koncept, razrada turističkih proizvoda te je osmišljen prostorni koncept razvoja. Dokument završava mjerama i aktivnostima obuhvaćenima unutar četiri operativne strategije; unapređenje destinacijskoga turističkog doživljaja, unapređenje smještajne i druge uslužne ponude, unapređenje organizacije, marketinga i upravljanja te gradnja turističkog imidža. Na kraju je definiran terminski plan aktivnosti.

Razvoj održivog turizma u Primorsko-goranskoj županiji – FAZA II – Turističko prihvatni kapacitet Crikveničko-vinodolske rivijere

Voditelj: Neven Ivandić

Valoriziranje turističke nosivosti destinacije utemeljeno je na metodološkom okviru analize scenarija. Polazeći od mogućih različitih 'budućnosti', analizom su utvrđene različite implikacije razvoja turističke aktivnosti na ključne prostorne, infrastrukturne i resursne sustave destinacije. provedena analiza omogućila je utvrđivanje ključnih faktora rizika, uskih grla i mogućih ograničenja razvoja turizma na području Crikveničko-vinodolske rivijere u sljedećoj dekadi.

Statistička analiza podataka istraživanja angažiranosti zaposlenika u poduzeću MAISTRA 2021.

Voditelj:
Zrinka Marušić

Poduzeće Maistra Hospitality Group provelo je u 2021. godini istraživanje angažiranosti/zadovoljstva svojih zaposlenika. Za prikupljanje podataka korišten je upitnik kao instrument istraživanja. Ocjenjivalo se ukupno 53 elementa zadovoljstva zaposlenika. Elementi su ocjenjivani na ljestvici od 1 do 7 (1-uopće se ne slažem, 7-potpuno se slažem). Elementi zadovoljstva grupirani su na upitniku u 13 dimenzija/grupa. Populaciju su činili svi zaposlenici koji su u vrijeme provođenja istraživanja aktivno radili.

Prikupljeno je ukupno 2.805 pravilno ispunjenih upitnika. U analizi podataka izračunata je skupna vrijednost za svaku od dimenzija kao aritmetička sredina elemenata unutar dimenzije. Provedena je deskriptivna analiza podataka te analiza

**Seminari Instituta za turizam
2021**

Voditelj:
Sanda Čorak

korelacije pojedinih dimenzija i elemenata zadovoljstva. Analiza je provedena prema glavnim segmentima zaposlenika definiranim prema:

- radnom statusu/poziciji u poduzeću
- poslovnim funkcijama za radnike u poslovnim funkcijama,
- odjelu za radnike u objektu,
- objektu, za 27 objekata/grupa objekata te
- sociodemografskim obilježjima ispitanika (spolu, starosti, stupnju obrazovanja i vrsti radnog odnosa te za obilježje 'ustupljeni radnici').

Dodatno je analizirana razlika u odnosu na rezultate ostvarene prethodnih godina te je izračunat leadership indeks i uspoređen s vrijednostima prethodnih godina. Za novouvedene čestice promatrana je koreliranost s ostalim česticama u komponenti i koeficijent Cronbach alfa.

S2 - Nova era digitalnog marketinga u turizmu

Marketing je u zadnjih desetak godina doživio veliku transformaciju – sveprisutnost tehnologije, uključivanje interneta i društvenih medija, promijenili su način na koji tvrtke upravljaju marketingom, kao i način na koji potencijalni kupci dolaze do informacija te donose odluke. Globalna pandemija ubrzala je trend digitalizacije čime digitalni marketing postaje jedan od važnijih prodajnih alata i esencijalni dio marketinških aktivnosti. Tako su znanja iz područja digitalne komunikacije postala nužna svima, čak i presudna za napredak poslovanja u današnje vrijeme. Seminar objedinjuje znanja i vještine iz područja digitalnog marketinga u turizmu koje su odmah primjenjive, a nakon što ga odslušate:

- Dobit ćete uvid u "širu sliku" digitalnog marketinga i uvid u trenutne trendove koji dominiraju digitalnim (turističkim) tržištem,
- Doznat ćete koje su to vrste digitalnog marketinga primjenjive u turizmu i koje koristi donose,
- Dobit ćete uvid u to što je bitno i koji su alati na raspolaganju za uspješno vođenje i analiziranje online marketinških kampanja,
- Doznat ćete osnovne značajke i razlike među društvenim mrežama te kako odabrati platformu za nastup na društvenim mrežama.

S4 - Održivost turizma u praksi

Kriza uzrokovana pandemijom COVID-19 istaknula je potrebu primjene koncepta održivosti u svim područjima ljudskog djelovanja, pa tako i u turizmu. Suvremeno upravljanje turističkom destinacijom nemoguće je zamisliti bez osnovnog načela razvoja na temeljima dugoročne održivosti za život lokalnog stanovništva i za sve one koje žele tu destinaciju posjetiti. Pitanje je kako koncept održivosti pretvoriti u praksu i kako svakodnevnim djelovanjem pridonijeti svim njegovim aspektima.

Na ovom seminaru raspravljati će se o sljedećim temama:

- Principi održivog razvoja turizma,
- Praćenje održivosti turizma,
- Kreiranje održivog turizma utemeljenog na pokazateljima održivosti,
- Integracija održivih turističkih aktivnosti i upravljanje prostorom,
- Odgovorno i efikasno korištenje resursa u turizmu,
- Održivi turizam u post COVID-19 eri.

S5 - Uspješno upravljanje suvremenim kulturnim turizmom

UNWTO-ovim statistikama, kulturni turizam jedan je od najbrže rastućih turističkih segmenata, čiji udio u svijetu prelazi 40%. S obzirom na bogatstvo resursne osnove, potrebu za diverzifikacijom ponude te ravnomjernijim prostornim razvojem, važnost kulturnog turizma u Hrvatskoj sve je veći. Kriza uvjetovana COVID-19 pandemijom utjecala je u velikoj mjeri na smanjenje aktivnosti kako turističkog,

Stručna podrška pri organizaciji i realizaciji tematskog događaja visoke razine iz područja obalnog i pomorskog turizma u okviru projekta PANORAMED

Voditelj:
Hrvoje Carić

tako i kulturnog sektora, no u fokus je dodatno istaknula i neke 'nove-stare' teme o čemu će biti riječi na ovom seminaru:

- Preporuke za oporavak kulture i turizma u post-COVID-19 vrijeme,
- Kreativni zaokret: nematerijalna kulturna baština u fokusu,
- Elementi kulturno-turističkog doživljaja,
- Osnovni alati interpretacije kulturne baštine.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) ima ulogu projektnog partnera te ujedno i voditelja radnog paketa 5: Obalni i pomorski turizam (WP5) na platformskom projektu PANORAMED, a koji se provodi u okviru Programa transnacionalne suradnje Interreg V-B Mediteran 2014.-2020. Zadaća PANORAMED-a je uspostavljanje platforme za suradnju s ciljem identifikacije zajedničkih pristupa prema politikama te pokretanje 'top down' strateških projekata. MRRFEU je u svojstvu voditelja PANORAMED-ovog WP5, uz niz drugih obveza, dužan organizirati Tematski događaj visoke razine (engl. *High-level event*) s fokusom na Obalni i pomorski turizam. U tom smislu intenzivno se radi na pripremi koncepta koji bi predstavljao osnovu za pripremu Tematskog događaja. Navedeni događaj proveo bi se na razini Projekta pod vodstvom MRRFEU-a na području RH-a. TDVR s ciljem predstavljanja realiziranih ciljeva PANORAMED-a u širem smislu, ali kroz poveznicu s rezultatima i glavnim isporučinama iz područja WP5, odnosno Obalnog i pomorskog turizma. U tom smislu svrha Tematskog događaja visoke razine je:

- podržati pristupe zajedničkim politikama i strateško planiranje na transnacionalnoj razini,
- poboljšati strukturirani dijalog i komplementarnost s drugim relevantnim dionicima Mediterana,
- neposredno povezivanje s dva relevantna, odnosno komplementarna strateška projekta iz područja razvoja turizma, SMARTMED-om i BEST MED-om, te podrška kapitalizaciji i iskoristivosti njihovih outputa i rezultata,
- omogućiti jačanje sinergije i bližu suradnju između PANORAMED-a, strateških projekata i odgovarajućih horizontalnih projekata, odnosno Zajednice za održivi turizam.

Edukacija u Vukovarsko-srijemskoj županiji DIGITALNI MARKETING U TURIZMU

Voditelj:
Lidija Nujić

Marketing je u zadnjih desetak godina doživio veliku transformaciju – sveprisutnost tehnologije, uključivanje interneta i društvenih medija, promijenili su način na koji tvrtke upravljaju marketingom, kao i način na koji potencijalni kupci dolaze do informacija te donose odluke. Globalna pandemija ubrzala je trend digitalizacije čime digitalni marketing postaje jedan od važnijih prodajnih alata i esencijalni dio marketinških aktivnosti. Tako su znanja iz područja digitalne komunikacije postala nužna svima, čak i presudna za napredak poslovanja u današnje vrijeme.

Seminar objedinjuje znanja i vještine iz područja digitalnog marketinga u turizmu koje su odmah primjenjive:

- Trendovi koji dominiraju digitalnim tržištem u području turizma;
- Definiranje 'buyer-persone';
- Vrste digitalnog marketinga koje su primjenjive u turizmu (WEB stranica i SEO (*Search Engine Optimization*), Social Media, Marketing (Marketing na društvenim mrežama), SEM (*Search Engine Marketing*), Marketing putem elektroničke pošte (e-mail marketing), Affiliate marketing, Content marketing, Native oglašavanje);
- Kako odrediti i koristiti prave kanale društvenih medija za svoje poslovanje;
- Korisni alati za kreiranje i upravljanje sadržajem za uspješno vođenje i analiziranje online marketinških kampanja,
- Radionica: kreiranje (digitalnog) sadržaja za uspješnu promociju i prodaju.

6

AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANSTVENOG RADA

Jedan od strateških ciljeva Instituta za turizam je **znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora**, a ostvaruje se različitim **aktivnostima popularizacije znanstvenog rada**.

Institut kontinuirano povećava broj aktivnosti kojima na različit način popularizira istraživački i znanstveni rad i kojima rezultate tog rada prenosi općoj i stručnoj javnosti. U 2021. godini održano je 5 različitih događaja popularizacije znanosti (prezentacije, radionice i predavanja) i priređene su 3 izložbe. Iako Institut u zadnjih desetak godina kontinuirano povećava broj aktivnosti usmjerenih na diseminaciju rezultata znanstvenog rada, tijekom 2021. godine broj tih aktivnosti bio je nešto manji zbog ograničenja koja su nastala uslijed COVID-19 pandemije i potrebe za pridržavanjem vrlo strogih epidemioloških uvjeta.

Osim toga, znanstvenici Instituta su prisustvovali na 21 konferenciji (od čega 9 online), na kojima su prezentirali svoje radove, a putem medija obraćali su se javnosti (15 nastupa na TV-u i u radijskim emisijama), te 28 članaka u tisku objavljeno je uz korištenje rezultata istraživačkog tima Instituta. Ukupno su 72 takve aktivnosti.

“TURISTIČKA STATISTIKA”

U 2021. godini Institut za turizam je započeo s objavom nove serije radova pod nazivom Turistička statistika. U seriji će se obrađivati razne teme iz područja turističke statistike, a podaci su predstavljeni na vizualno atraktivan način.

Turistička statistika je dostupna na poveznici: <https://bit.ly/tur-stat-hr-8-21>.

“DABAR - DIGITALNI REPOZITORIJ INSTITUTA ZA TURIZAM”

Institut za turizam je, s ciljem očuvanja vrijedne bibliografske građe nastale od njegova osnivanja 1959. godine pa do danas, pokrenuo proces digitalizacije vlastite znanstveno-istraživačke i stručne produkcije. Repozitorij sadrži brojne korisne i zanimljive dokumente, koji osim znanstvene i stručne važnosti imaju i arhivski značaj, jer svjedoče o važnoj ulozi Instituta u najvažnijim razvojnim procesima hrvatskog turizma u zadnjih šest desetljeća.

Digitalni sadržaj dostupan je na poveznici: <https://repozitorij.iztg.hr/>

“INDEKS TURISTIČKE RAZVIJENOSTI”

U 2021. godini izrađen je digitalni prikaz Indeksa turističke razvijenosti koji je dostupan na mrežnom mjestu Instituta. Izračun indeksa turističke razvijenosti jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj zasniva se na analizi postojećih metoda izračuna turističke razvijenosti u Hrvatskoj i svijetu, na razvojnim dokumentima i znanstveno-stručnim radovima, istraživanjima relevantnosti i pouzdanosti korištenih pokazatelja za procjenu utjecaja turizma na prostor te ispitivanju međuzavisnosti odabranih pokazatelja kroz testiranje modela u 556 jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj, a sve s ciljem korigiranja eventualnih anomalija koje bi proizašle iz pondera odabranih pokazatelja. Prilikom odabira pokazatelja i načina njihovog ponderiranja vodilo se računa o tome da se omogući njihovo jednostavno izračunavanje na godišnjoj bazi i ostavi prostor za korekcije predloženih razreda u skladu s potrebama i posebnim okolnostima, kao što je aktualna kriza zbog pandemije koronavirusa. Provedeno je detaljno testiranje pokazatelja na način da su svaki od njih analizirali dobivene vrijednosti po gradovima i općinama radi utvrđivanja eventualnih anomalija uslijed utemeljenosti na netočnim ili nepotpunim podacima.

Digitalni prikaz vrijednosti Indeksa turističke razvijenosti za razdoblje od 2017. do 2020. godine dostupan je na poveznici: <http://www.iztg.hr/hr/itr/>.

“DIGITALIZACIJA REZULTATA TOMAS HRVATSKA 2019 ISTRAŽIVANJA”

Tijekom 2021. godine izrađena je i interaktivna mrežna stranica na kojoj su dostupni digitalizirani rezultati istraživanja TOMAS Hrvatska 2019 – Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj. Istraživanje TOMAS Hrvatska 2019. prvo je istraživanje turističkog tržišta prema TOMAS metodologiji kojim je pokrivena cijela Hrvatska (uključujući i kontinentalni dio RH) i koje se provodilo tijekom cijele godine, a ne samo tijekom glavne ljetne turističke sezone. Zbog velikog interesa stručne i znanstvene javnosti za rezultate TOMAS Hrvatska 2019 istraživanja, rezultati istraživanja su digitalizirani i dostupni su ‘online’, čime su rezultati postali dostupniji, pregledniji i lakše pretraživi.

Digitalni sadržaj TOMAS Hrvatska 2019. istraživanja dostupan je na poveznici: <http://www.iztg.hr/hr/tomas-interaktivna-stranica/>

Sudjelovanje na konferencijama/skupovima

1. Online stručni skup (webinar) organiziran u suradnji s The Travel Foundation (UK): "How can tourism build back better? - Supporting recovery and building resilience in a post-pandemic landscape", **Marković Vukadin, I.**, s prezentacijom: COVID-19 as an agent of change for mitigating overtourism, Zagreb, 26.3.2021.
2. Online konferencija na temu: The post-pandemic world: A bad picture or a good opportunity? Sudjelovali su: **Marković Vukadin, I., Gjurašić, M., Tomljenović, R., Mikulić, J., Čorak, S. i Nujić, L.** online, 19. - 20.3.2021.
3. Na seminaru (Research Seminar Series) Modul University Vienna - Department of Sustainability, Governance, and Methods, **Carić, H.** je održao predavanje: "Dubrovnik UNESCO World Heritage Site Challenges", 1.3.2021.
4. Hrvatsko kulturno društvo Napredak i Napretkov kulturni centar obilježilo je Svjetski dan voda u okviru čega je **Carić, H.** održao predavanje o važnosti očuvanja i zaštite voda – More, za Dan voda u HKD Napredak; <https://www.hkdnapredak.com/sacuvajmo-vodu-i-za-buduce-generacije/> Zagreb, 22.3.2021.
5. Mediterranean Biodiversity Protection Community, The BlueMed Initiative and The Intergovernmental Oceanographic Commission of UNESCO (IOC) je održao trodnevnu edukaciju "Science-policy-society interactions in ecosystem-based marine resources management and planning" na kojoj je sudjelovao **Carić, H.** Nastavak edukacije se očekuje na jesen. <https://biodiversity-protection.interreg-med.eu/no-cache/media-calendar/events/detail/actualites/training-course-on-science-policy-society-interactions-in-ecosystems-based-marine-resources-managem/>; online, 22. - 26.3.2021.
6. Interdisciplinary management research conference XVII, sudjelovale su **Nujić, L. i Ambrušec, M.**, Opatija, 13.-15.5.2021.
7. **Carić, H.** sudjelovao je na 1. Znanstveno-stručnom skupu s međunarodnim sudjelovanjem: **Zeleni dodir Medvednice - Medvednica Green Touch**, Zagreb, 10.06.2021.
8. **Kranjčević, J.** sudjelovala je na online 7th IRNIST Conference Opportunity Sport Tourism and Territorial Development 23.-24.6.2021. s radom *The Sokol (Falcon) Movement in Croatia - Using the heritage of sport and tourism for territorial development*. Organizatori konferencije bili su Sapienza, Sveučilište u Rimu i IRNIST (International Research Network in Sport Tourism).
9. **Kos, G.** sudjelovao je na 8. Skupštini mreže CIVINET Slo-Hrv-JIE na temu "Mjere za održivu urbanu mobilnost u turističkim destinacijama, Šibenik, 21.6.2021.
10. **Vodanović Lukić, I.**, sudjelovala na 8th EUGEO Congress, On the Geography of Europe, Češka, Prag, online, 28.6.-1.7.2021.
11. **Ivandić, N.**, ToSEE – Tourism in Southern and Eastern Europe; 6th International Scientific Konferencije, online, Opatija, 30.6.-2.7.2021.
12. **Boranić Živoder, S.**, "Međunarodna znanstvena konferencija Tourists participation in outdoor activities on the Adriatic: water based vs. Other sports", Opatija, 15.-19.9.2021.
13. **Kranjčević, J.** s Instituta za turizam je na poziv dr. sc. Valentine Vuković, kustosice Spomen-zbirke Pavle Beljanskog iz Novog Sada, sudjelovala u istraživanju arhitektonskog stvaralaštva zanemarenog hrvatskog arhitekta Ive Kurtovića te je održala predavanje "Mediterran u radovima Ive Kurtovića u Hrvatskoj"; Novi Sad, 20.9.2021.
14. **Beroš, I.**, sudjelovao je *online* na konferenciji 44th International Convention on Information, Communication and Electronic Technology, Opatija, 27.9. - 1.10.2021.
15. **Kranjčević, J.** sudjelovala je na Šestom kongresu hrvatskih povjesničara s temom: "Multi-kulti" turizam: između povijesti turizma i povijesti arhitekture"; Rijeka: Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Zagreb; Društvo za hrvatsku povjesnicu, Zagreb; Sveučilište u Rijeci, 29.9.2021.
16. **Ateljević, I.** ključna predavačica na Studentskoj konferenciji Wave4Tourism; <https://wave4tourism.fthm.hr/agenda/>; Opatija, 30.9.2021.
17. **Ambrušec, M., Vodanović Lukić, I.** sudjelovale su na Kongresu 17rd International Congress Age of New Economy and New Jobs - Blue Economy and Blue Innovation", Split, 11.-12.10.2021.

18. **Kranjčević, J.** sudjelovala je u sklopu ArhiBau 2021 Sajma Kulture građenja i održivog razvoja u sesiji ARTUR - Arhitektura i turizam 2021 s temom: "Trebalo li nam preispitivanje prostornog planiranja turizma Hrvatske?", kao i u panel raspravi: Što turizam čini održivim? – sigurnost, financijski uspjeh, održiva arhitektura i/ili ekološka osviještenost, Zagreb, 7.10.2021.
19. **Kranjčević, J.** sudjelovala je kao moderatorica na 3. Međunarodnoj znanstvenoj konferenciji "The Role of Traditional Sports and Games in the Development of Local Communities in the Context of Sustainable Tourism", a Institut za turizam bio je jedan od suorganizatora navedenog skupa uz Ministarstvo kulture i medija, UNESCO, Istarski pljočkarski savez i AEJeST-e. Rad autorica **Kranjčević, J., Čorak, S. i Tokić, K.** prezentirala je **Tokić, K.**, Svetvinčent, 21. i 22.10.2021.
20. **Kranjčević, J.** sudjelovala je online na 29. međunarodnom znanstvenom skupu Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu / Deutsche und Österreicher im kroatischen Kulturkreis. Prezentiran je rad "Morska bolnica Maria Theresia u Rovinju i turizam povezuje arhitekturu, dječju medicinu i turizam Rovinja za vrijeme Austro-Ugarske Monarhije". Rijeka, 12. - 14.11.2021.
21. **Kranjčević, J.** sudjelovala je online na 3. Konferenciji o urbanom planiranju i regionalnom razvoju - urbano - ruralna povezanost i regionalni razvoj. Prezentiran je rad "Turizam – regionalno promišljanje za revitalizaciju napuštenih ruralnih naselja Hrvatske" s izv. prof. Dinom Stober s Građevinsko i arhitektonskog fakulteta, Sveučilišta J.J. Strossmayer u Osijeku. Sarajevo, 23.11.2021.

Radionice/ prezentacije/ okrugli stolovi/ predavanja i pozvana predavanja

1. **Vodanović Lukić, I.**, Okrugli stol na temu "Nove mogućnosti za kulturnu baštinu i kreativno poduzetništvo" u sklopu konferencije "Inovativne prakse kulturne baštine i poduzetništva", ZICER-Zagrebački inovacijski centar, Zagreb, 27.1.2021.
2. **Vodanović Lukić, I.**, izlaganje "Organic placemaking: a token of quality for tourists and local community" u sklopu okruglog stola na konferenciji "Le Mapped del Turismo Europeo", online, Savigliano, 12.3.2021.
3. **Krešić, D.**, Bernays Spring Tourism Master Class i Jutarnji List, tema: **Turizam u postpandemiji**, Zagreb, 18.05.2021.
4. **Mikulić, J.**, Predavanje za članove UPUHH-a; modul: "Promjene u turističkoj potražnji i projekcije za sljedeću sezonu", Zagreb, 19.2.2021.
5. **Gjurašić, M.**, Panelu na temu "Perspektiva razvoja poduzetništva u Karlovačkoj županiji – skrivene mogućnosti". u sklopu Dana poduzetnika, Karlovac, 10.12.2021.

Održane izložbe

1. Otvaranje dijela izložbe "Ljeto na moru" pod nazivom "Arhitekti iz Češke i počeci turizma na hrvatskom Jadranu" 9. lipnja 2021. u 17 sati u Galeriji Pardubice, Češka Republika. Izložba je trojezična, u kojoj aktivno sudjeluje Institut za turizam i **J. Kranjčević**, a održava se pod počasnim pokroviteljstvom Hrvatskog veleposlanstva u Pragu, Ministarstva turizma i sporta i Hrvatske turističke zajednice. Trajanje izložbe: 9.6.2021. – 10.10.2021.
2. Postav dijela izložbe "Arhitekti iz Češke i počeci turizma na hrvatskom Jadranu" u Zagrebu, 15.7. – 30.7.2021. u prostorijama Napretkovog centra.
3. Izložba **Spomen zbirka Pavla Beljanskog i arhitekt Ivo Kurtović** u Novom Sadu, 16.9.2021. – 30.01.2022. Doc. dr. sc. **Jasenka Kranjčević** bila je suradnica na izložbi i katalogu, te je održala predavanje Mediteran u radovima Ive Kurtovića u Hrvatskoj.

TV i radio emisije

1. **Telišman-Košuta, N.**, intervju Poslovni dnevnik, tema: Corona i turizam, 31.1.2021.
2. **Krešić, D.**, Gostovanje u emisiji Otvoreno – tema Turizam i COVID 19, HRT, 9.2.2021.
3. **Telišman-Košuta, N.**, emisija PULS, HRT, 10.2.2021.
4. **Čorak, S.**, Prognoza ovogodišnje turističke sezone, N1, 9.4.2021.
5. **Kranjčević, J.**, Turistička baština hrvatskog Jadrana uz osvrt na doprinos čeških arhitekata razvoju turističke arhitekture i kreiranju turističkog krajolika, Hrvatski radio, Radio Split, emisija Baština, 18.4.2021.
6. **Čorak, S.**, gostovanje na HRT 4 s temom: Sport i turizam, 8.6.2021.
7. **Čorak, S.**, video izjava na temu Turizam budućnosti, 15.6.2021.
8. Radio KAJ, najave edukativnih radionica Instituta za turizam, kontinuirano tijekom lipnja, 2021.
9. **Krešić, D.**, gostovanje na N1 Televiziji s temom: Što bi imalo razoran utjecaj na sezonu?, 6.7.2021.
10. **Marušić, Z.**, intervju za emisiju RTL Danas, 17.8.2021.
11. **Krešić, D.**, gostovanje na RTL Danas, 23.8.2021.
12. **Kranjčević, J.**, sudjelovala je s prof. dr. sc. Draganom Damjanovićem s Filozofskog fakulteta iz Zagreba na Hrvatskom radiju 3. program u emisiji "Okrugli stol ponedjeljkom" na temu: Hotelska arhitektura od početaka suvremenog turizma do danas u Hrvatskoj, 20.9.2021.
13. **Carić, H.**, sudjelovanje na BBC radio in Coventry and Warwickshire: tema: Utjecaj brodskog prometa na okoliš i zdravlje, 29.9.2021.
14. **Ateljević, I.**, intervju za Deutsche Well, <https://www.dw.com/en/covid-19-special-does-the-pandemic-change-the-way-we-spend-our-holiday/av-59505725>, 14.10.2021.
15. **Carić, H.**, sudjelovanje u emisiji "Drag mi je Platon", s temom: Turizam i zaštita okoliša, Hrvatski radio 1. Program, 22.10.2021.

Članci u dnevnim glasilima, portalima i društvenim mrežama

1. "Veća procijepljenost pozitivno će utjecati na domaći turizam", **Kranjčević, J.**, Novi list, 9.1.2021.
2. "Nakon šoka hrvatski turizam brzo će se oporaviti – ali više neće biti isti", **Telišman-Košuta, N.**, Privredni vjesnik, 1.3.2021.
3. "Možemo imati povjerenja u otpornost našega turizma", **Čorak, S.**, Glas Slavonije, 27.-28.3.2021.
4. "Turizam čeka svijetla budućnost, koju sva poduzeća neće dočekati", **Krešić, D.**, Glas Slavonije, 27.-27.3.2021.
5. "Za one koji ju dočekaju, budućnost će biti dobra", **Krešić, D.**, Dulist, 7.4.2021.
6. "Grad s naslovnica svjetskih turističkih magazina je uspavan i zapušten", **Gjurašić, M.**, Dulist, 7.4.2021.
7. "Turizam pod maskama", **Čorak, S.**, Deutsche Welle, 2.6.2021.
8. "Kulturnom i duhovnom turizmu nužno ne treba popularizacija", **Vodanović Lukić, I.**, Glas Koncila, 17.6.2021.
9. "Prognozirani porast od 20 posto možemo lako ostvariti", **Krešić, D.**, Ugostiteljstvo i turizam, lipanj/2021.
10. "Potpore usmjeriti na najpogođenije segmente turističkog gospodarstva", **Krešić, D.**, Glas Slavonije, 21.6.2021.
11. "Indeks turističke razvijenosti za 2020. godinu", Restaurant&Hotel, **Institut za turizam**, srpanj, 2021.
12. "Suvremeni turisti su željni doživljaja, učenja i novih iskustava", tjednik Nacional, **Boranić Živoder, S.**, 6.7.2021.

13. "Gosti koji su gradili Jadran", Jutarnji list, **Kranjčević, J.**, 11.7.2021.
14. "Výstavy o vlivu Čechů na Jadranu a o Stjepanu Radićovi", časopis Jednota, Češka, 19.7.2021.
15. "Apsurdi putovanja u vrijeme COVID-a ili Olimpijske igre koje baš nemaju sreće...", turizmoteka.hr, **Čorak, S.**, 22.7.2021.
16. "Hrvatska je prepoznati turistički brend, a sigurnost je naš ključni adut", Glas Slavonije, **Čorak, S.**, 14.-15.8.2021.
17. "Turizam u Hrvatskoj je Normabel za društvo, a Voltaren za gospodarstvo: zašto se moramo fokusirati na vrijednost, a ne broj turista", uplift.hr, **Mikulić, J.**, 23.8.2021.
18. "Povratak kruzera, uz obećanje da će nas manje trovati", faktograf.hr, **Institut za turizam**, 31.8.2021.
19. "Noćenja i dolasci turista nisu najbolji pokazatelji uspjeha, ako se ovako nastavi Hrvatskima će biti isplativije ljetovati u Turskoj", tortal.hr/biznis, **Mikulić, J.**, 6.9.2021.
20. <http://www.turizmoteka.hr/ekstra/top-story/cruise-ships-must-be-effectively-regulated-to-minimise-serious-environment-and-health-impact/>, **Carić, H.**, 29.9.2021.
21. "Cruise-goers unaware of 'harmful' impact of unregulated industry on marine life and human health", <https://www.independent.co.uk/climate-change/news/cruise-ships-climate-health-impacts-b1928659.html>, **Carić, H.**, 29.9.2021.
22. "COVID-19: Cruise ship industry faces calls to prevent spread of infectious diseases after pandemic", <https://news.sky.com/story/covid-19-cruise-ship-industry-faces-calls-to-prevent-spread-of-infectious-diseases-after-pandemic-12420653>, **Carić, H.**, 29.9.2021.
23. "Cruise ship industry should be regulated over health fears, say academics", <https://www.dailymail.co.uk/wires/pa/article-10039421/Cruise-ship-industry-regulated-health-fears-say-academics.html>, **Carić, H.**, 29.9.2021.
24. "Warming Trends: Cruise Ship Impacts, a Vehicle Inside the Hurricane's Eye and Anticipating Climate Tipping Point- Inside Climate News" Inside Climate News, <https://insideclimatenews.org/news/02102021/warming-trends-cruise-ship-impacts-a-buoy-inside-the-hurricanes-eye-and-anticipating-climate-tipping-points/>, **Carić, H.**, 2.10.2021.
25. U najnovijem dvobroju časopisa Kvartal, Instituta za povijest umjetnosti objavljen je intervju s **Kranjčević, J.** s Instituta za turizam na temu Petrinjski potres i obnovi tradicijskih kuća. Njezina knjiga Zanemarena baština – prostorne strukture sela jedno od triju referentnih djela korištenih pri projektiranju tipskih obiteljskih kuća za potresom stradalo područje. https://www.ipu.hr/content/kvartal/Kvartal%20XVIII-1-2-2021_hyperlink_spread.pdf; 2021.
26. **Carić, H.**, članak pod nazivom "What's Missing From Big Cruise's New Climate Action Goals?" o izazovima vezanim za "cruising" industriju, koji je komentirao i pionir istraživanja negativnih eksternalija kruizing turizma te profesor na Memorial University, Labrador, Canada, Ross Klein. <https://skift.com/2021/11/11/whats-missing-from-big-cruises-new-climate-action-goals/>, 11.11.2021.
27. Rad Environmental and human health impacts of cruise tourism: A review, u kojem je koautor **Carić, H.**, a koji je objavljen u prestižnom časopisu Marine Pollution Bulletin je u suradnji s University of Girona i University of Exeter imao imao 391 medijskih objava u 28 zemalja te time imao višemilijunsko potencijalno čitateljstvo. Rad je posebno atraktivan jer je sintetizirao nalaze utjecaje na okoliš i ljudsko zdravlje kruizing turizma - a koji predstavlja izrazito intenzivnu pa time i vrlo rizičnu djelatnost, 9. – 11./2021.
28. "Kroz Plan razvoja turizma Bjelovara do novca iz EU", **Marković Vukadin, I., Krešić, D., Boranić Živoder, S.**, lokalni.hr, Bjelovar, 15.12.2021.

Stručna praksa u Institutu za turizam

Ivana Pavlič, studij geografije na PMF-u u Zagrebu, stručna praksa u razdoblju od 12.4. do 14.5.2021.; mentor: dr. sc. **Izidora Marković Vukadin.**

Prilog

DJELATNICI INSTITUTA ZA TURIZAM U 2021.

Znanstvenici i suradnici/ radna mjesta	Područja znanstvenog interesa
Dr. sc. Irena Ateljević , znanstveni suradnik	Metodologija kvalitativnih istraživanja; istraživanje socioekonomske i prostorne problematike razvoja turizma; postmodernizam; obrazovanje u turizmu
Dr. sc. Ivo Beroš , asistent	Primjena BI (<i>Business Intelligence</i>) u turizmu; informacijski sustavi u turizmu; statistička analiza istraživanja
Dr. sc. Snježana Boranić Živoder , znanstveni suradnik	Destinacijski marketing i menadžment; promocija u turizmu; planiranje razvoja turizma; E-marketing; turizam i sport; brendiranje turističke destinacije
Dr. sc. Hrvoje Carić , znanstveni suradnik	Zaštita okoliša i prirode; održivi razvoj turizma; zeleni turizam; nosivi kapacitet; analiza rizika
Dr. sc. Sanda Čorak , znanstveni savjetnik u trajnom zvanju	Destinacijski marketing i menadžment; istraživanje i praćenje trendova turističke potražnje u Hrvatskoj; obrazovanje u turizmu; sportski menadžment
Dr. sc. Matina Gjurašić , znanstvena suradnica	Upravljanje kvalitetom u turizmu i uslužnim djelatnostima; marketinški menadžment; strateško i poslovno (operativno) planiranje u turizmu; evaluacija poslovanja hotelskih poduzeća i njihovo vrednovanje
Dr. sc. Neven Ivandić , znanstveni suradnik	Ekonomika turizma; strateško upravljanje u turizmu; razvoj metodologija za procjenu ekonomskih učinaka turizma na hrvatsko gospodarstvo; praćenje konkurentnosti hrvatskog turizma
Izv. prof. dr. sc. Zoran Klarić , znanstveni savjetnik	Međuodnos turizma i prostora; prihvatni kapacitet u turizmu; obilježavanje turističkih atrakcija; interpretacija okoliša; posebne vrste turizma (cikloturizam); obrazovanje u turizmu
Izv. prof. dr. sc. Goran Kos , znanstveni suradnik	Prometni tokovi i promet; prometno i prostorno planiranje; promet u gradovima; turizam i promet; sigurnost u prometu
Dr. sc. Ivan Kožić , znanstveni suradnik	Ekonomika turizma; makroekonomski aspekti turizma; prognoziranje turističke potražnje; održivi razvoj turizma
Doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević , viši znanstveni suradnik	Prostorno planiranje turizma; međuodnos prostora i turizma; regionalni razvoj; ruralni razvoj; graditeljsko nasljeđe turizma; povijest arhitekture u turizmu
Dr. sc. Davor Krasić , viši znanstveni suradnik	Promet i turizam; prometno planiranje; promet u gradovima; promet u turističkim destinacijama
Doc. dr. sc. Damir Krešić , znanstveni suradnik - ravnatelj	Strateško planiranje u turizmu; Destinacijski menadžment; Destinacijski marketing; Primjena IKT u turizmu; Konkurentnost turističke destinacije; Održivi razvoj turizma
Dr. sc. Ivo Kunst , znanstveni suradnik	Istraživanje i analiza turističke potražnje; destinacijski marketing i menadžment; strateško planiranje za potrebe poduzeća; studije ekonomske isplativosti
Dr. sc. Izidora Marković Vukadin , znanstveni suradnik	Prostorno planiranje u turizmu; održivi razvoj turizma; geoturizam; resursna osnova; zaštićena prirodna područja
Zrinka Marušić , mag. math., univ. spec. oec., stručni savjetnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	Metodologija istraživanja u turizmu (dizajn i alokacija uzorka, metode statističke analize); metodologija vrednovanja javnog dobra; mjerenje turističke potrošnje; baze podataka turističkog prometa

Doc. dr. sc. Hrvoje Mataković , znanstveni suradnik	Sigurnost u turizmu; utjecaj kriminala, terorizma i korupcije na turizam
Izv. prof. dr. sc. Josip Mikulić , znanstveni suradnik, na 20% radnog vremena	Destinacijski marketing i menadžment; tržišna komunikacija i brendiranje u turizmu; upravljanje kvalitetom u turizmu i uslužnim djelatnostima; održivost turizma; suvremeni trendovi u istraživanju tržišta; kvantitativne metode istraživanja u turizmu
Lidija Nujić , mag. oec., stručni suradnik u sustavu znanosti i visokog obrazovanja	Maketiške i PR aktivnosti Instituta; suvremeni trendovi u oglašavanju; digitalni marketing u turizmu; marketinški menadžment; promocija u turizmu
Mr. sc. Neda Telišman-Košuta , stručni savjetnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	Tržišna istraživanja i trendovi; praćenje konkurentnosti turističkih destinacija i turističkih proizvoda; strateško planiranje razvoja turističkih destinacija; strateško marketinško planiranje; brendiranje turističkih destinacija
Dr. sc. Renata Tomljenović , viši znanstveni suradnik - pomoćnica ravnateljica	Destinacijski marketing i menadžment; planiranje razvoja i strategija kulturnog turizma; istraživanja različitih oblika turizma; transturizam; obrazovanje u turizmu
Ives Vodanović Lukić , mag. geogr., mag. hist. art. et litt. comp., asistent	Kulturni i kreativni turizam; turizam umjetnosti; interpretacija baštine; turizam i duhovnost; turizam i lokalna zajednica

Biblioteka	Područje rada
Dr. sc. Ksenija Tokić , diplomirani knjižničar	Uloga knjižnica u turizmu; uloga kulturne baštine u turizmu; informacijska pismenost u odnosu na informacijsku nepismenost; znanstveno komuniciranje u digitalnom okruženju; bibliometrija

Radna mjesta financirana iz EU fondova	Područje rada
Martina Ambrušec , bacc. oec., asistent na projektu-kontrolor	Statistička analiza i prognoziranje; matematičko modeliranje; primjena novih tehnologija u kvalitativnoj i kvantitativnoj analizi podataka (strojno učenje, rudarenje podataka); strateško planiranje razvoja turističkih destinacija; održivi razvoj turizma
Diana Baus , mag. oec., stručni savjetnik	Ekonomika turizma; makroekonomski aspekti turizma kroz primjenu kvantitativnih metoda; transfer novih tehnologija; cirkularna ekonomija
Sara Melkić , mag. oec., stručni savjetnik	Planiranje razvoja turizma; Destinacijski menadžment; Održivi razvoj turizma; Regionalni razvoj turizma; Turističke agencije i turopertori

Administrativni djelatnici	Područje rada
<p>Ivana Bauer Škrinjarić, računovodstveni referent - financijski knjigovođa</p>	<p>Likvidatura, obračun plaća, URE, IRE, baza podataka pretplatnika časopisa Turizam</p>
<p>Branka Božić, oec., voditelj računovodstva u sustavu znanosti i visokog obrazovanja</p>	<p>Analize poslovanja, bilance, završni izvještaji; ovlašteni računovođa; certifikat za proračunsko računovodstvo</p>
<p>Višnja Mezak, struč. spec. oec., tajnik u sustavu znanosti i visokog obrazovanja</p>	<p>Tajnički i kadrovski poslovi, pomoćni istraživački poslovi, prijevodi - njemački jezik; certifikat u području javne nabave</p>
<p>Mislav Mikec, prof., stručni suradnik u administraciji</p>	<p>Pomoćni istraživački poslovi; službenik za informiranje</p>
<p>Zoran Petrović, informatički tehničar do 27.10.2021. – starosna mirovina</p>	<p>Slaganje i dizajn</p>
<p>Ivica Ratković, dipl. iur. viši stručni suradnik u sustavu znanosti i visokog obrazovanja – pravnik</p>	<p>Pravni poslovi, poslovi javne i jednostavne nabave</p>
<p>Mara Stanić, spremačica</p>	<p>Poslovi spremačice</p>
<p>Božica Tošić, informatički tehničar</p>	<p>Tajnica - ažuriranje i pomoćni tajnički poslovi; djelatnik u pismohrani (obrada arhivskog i dokumentarnog gradiva Instituta za turizam)</p>

Članstvo u stručnim tijelima/povjerenstvima

Znanstvenici u Institutu članovi su i brojnih stručnih povjerenstava pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Ministarstvu turizma i sporta, Ministarstvu gospodarstva, Nacionalnom vijeću za sport RH i različitim obrazovanim institucijama čime je Institutu omogućeno da sudjeluje u kreiranju javnih politika u turizmu:

- **Hrvoje Carić**, član Odbora za UNESCO-v program "Čovjek i biosfera"
- **Hrvoje Carić**, Imenovanje u nacionalnu tematsku grupu za radni paket 5: obalni i pomorski turizam
- **Hrvoje Carić, Neven Ivandić, Jasenka Kranjčević, Damir Krešić, Ivo Kunst, Renata Tomljenović**, članovi Znanstvenog vijeća *Turizam i prostor*, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU)
- **Hrvoje Carić**, član Povjerenstva za međusektorsku koordinaciju za politiku i mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama
- **Sanda Čorak**, članica radne skupine za izradu Zakona o sportu i član EU međunarodne radne grupe za ravnopravnost spolova
- **Sanda Čorak**, članica Nacionalnog vijeća za sport Republike Hrvatske
- **Sanda Čorak**, članica Vijeća i potpredsjednica Hrvatskog olimpijskog odbora
- **Sanda Čorak**, članica Povjerenstva za civilna odlikovanja i priznanja predsjednika RH
- **Zoran Klarić**, član Koordinacijskog tijela za cikloturizam pri Ministarstvu turizma.
- **Zoran Klarić**, član radne skupine za izradu Pravilnika o kriterijima za dodjelu sredstava iz Fonda za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent
- **Zoran Klarić**, član EuroVelo GIS grupe pri Europskoj federaciji biciklista (European Cyclists' Federation - ECF) u Bruxellesu
- **Goran Kos**, član Koordinacijskog tijela za cikloturizam pri Ministarstvu turizma
- **Goran Kos**, član Hrvatske komore inženjera tehnologije prometa i transporta
- **Jasenka Kranjčević**, članica Kulturne rute *Iter vitis*, Hrvatska, Vijeća Europe
- **Damir Krešić, Sanda Čorak**, član i zamjenica člana Radne skupine za izradu Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Zakona o boravišnoj pristojbi i Izmjena zakona o članarinama u turističkim zajednicama
- **Damir Krešić**, član Povjerenstva u vezi s udruživanjem turističkih zajednica pri Ministarstvu turizma i sporta
- **Izidora Marković Vukadin, Hrvoje Carić**, članica i zamjenik člana Radne grupe za provedbu Akcijskog plana razvoja zelenog turizma – unapređenje okolišne održivosti turizma i unapređenje turističkog vrednovanja prirodne baštine
- **Josip Mikulić**, član radne skupine za izradu Strategije održivog turizma do 2030.
- **Josip Mikulić**, predsjednik Izvršnog odbora Fonda za potpore primijenjenim istraživanjima i razvojnim projektima Ekonomskog fakulteta – Zagreb.
- **Josip Mikulić**, član Odbora za poslijediplomske sveučilišne doktorske studije (zamjenik Predsjednice).
- **Josip Mikulić**, član Savjeta za znanost Ekonomskog fakulteta - Zagreb.
- **Renata Tomljenović**, članica Savjetodavnog odbora Istraživačkog centra za turizam, održivost i dobro stanje CinTurs Sveučilišta Algarve
- **Renata Tomljenović**, članica Radne skupine za izradu Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine i Nacionalnog plana razvoja održivog turizma od 2021 do 2027.
- **Renata Tomljenović**, članica međuresorne radne grupe za planiranje, provedbu i izvještavanje o provedbi turističke politike definirane Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske za Mjeru 15 – Akcijski plan razvoja kulturnog turizma